

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narednice in inserate sprejema uredništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekeplal se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 298.

V Ljubljani, v ponedeljek, 28. decembra 1903.

Letnik XXXI.

Baron Hein v škripcih.

Naš deželni predsednik se ni nikdar odlikoval po posebnih diplomatičnih talentih. Tako temeljito pa vendar se ni kmalo nalezel, kakor v zadnjem času. Sprejel je, kakor znano, gospoda Orlovca, ki je hotel v Ljubljani predavati o makedonskih razmerah. Pri tej priliki se je razvil mej obema gospodoma razgovor o balkanski politiki Avstrije, in baron Hein je bil v tem pogledu tako zgovoren, da je gospod Orlovec smatral kot umestno, njegova izvajanja prijaviti v ruskem listu.

Podali smo že tozadevni ponatisek. Glasom Orlovčevega poročila je baron Hein mej drugim rekel, da če Avstrija poseže v makedonsko vprašanje, mora imeti tudi kaj dobrega od tega. — Te besede sicer na sebi niso nespametne. Toda v direktnem nasprotju stoje z ekspezejem grofa Goluchovskega, katerega je podal v delegacijah in ki pravi, da Avstrija doli na Balkanu nikakor ne išče svojega dobička. Izkratka, gospod deželni predsednik prišel je po publikaciji g. Orlovca v veliko zadrego in spravil je v akcijo največjo dementirsko brigalnico. Uradni korespondenčni urad slavnega spomina je brzo moral razširiti po celem svetu izjavo, da baron Hein onih besed ni rabil.

Kar se nas tiče, pa nikakor ne moremo sprevideti, zakaj da bi bil g. Orlovec one besede deželnega predsednika iznašel! Zdi se nam marveč, da jih je v resnici rabil, a da sedaj samo želi, da jih ne bi bil spregovoril.

Kot član liberalno-slovenske-nemške zveze je gospod baron tudi oblagodarjen s znanim „Treppenwitzom“, ki je najdragocenejši duševni zaklad te politične kompanije.

Protestni shod liberalnega učiteljstva.

(Izvirno poročilo.)

Včeraj popoldne se je vršil protestni shod učiteljstva proti obstrukciji v kranjskem deželnem zboru. Postali smo na shod svojega poročevalca, ki je pa pri vstopu našel precejšen odpor, posebno od g. Luke Jelenca. Naš poročevalec se je napram g. Režeku, predsedniku dež. učiteljskega društva, ki je sklicalo shod, skliceval na to, da je to protestni shod in da vendar ne gre protestirati, da bi niti uredništvo »Slovenec« ne moglo zvedeti, kaj se protestira. To je končno tudi obveljalo pri večini odbora. Poročevalec je moral čuti od nekaterih gospodov jako »olikane« izraze, zato, da je prišel poročati. Nekateri gospodje so baje mnenja, da oni lahko psujejo celo poročevalca, kateremu bi morali biti hvaležni za uslugo, da sporoči njihov »protest« stranki, kateri je namenjen, njim bi pa nihče ne smel nič reči.

Naš poročevalec, ki je imel priložnost, občudovatioliko nekaterih vzgojiteljev mladine, nam je o shodu poslal naslednje poročilo, kateremu smo privedjali nekaj uredniških opazk:

Shoda se je udeležilo nad 350 oseb, mej njimi, kakor je svojim prijateljem zagotavljal liberalni učitelj Mihael Pleskovič s Smartna pri Litiji, do 200 učiteljev in učiteljev. Shod je otvoril g. Juraj Režek, ki je povdarjal, kako so bili učitelji veseli, ko so na skupnem učiteljskem shodu govorniki vseh treh strank laskavo priznavali važnost in zasluge učiteljstva in da so učitelji prepričani plačani. (Opomba uredništva: Na tem stališču smo še sedaj. Mnogo dobrih in poštenih učiteljev je prepričilo plačanib, treba

je torej dobiti pot za zboljšanje, a tu se ne sme obremeniti kmeta, ki že zdaj komaj diha. Ali se to pravi principijelno nasprotovati učiteljstvu?) G. Režek je povdarjal, da je učiteljstvo pričakovalo že v tekočem zasedanju dež. zbora zvišanja plač, a poslanci ene stranke so zastavljeno nam moško besedo umaknili, na njeno mesto pa postavili obstrukcijo. (Kje, kod so dali naši poslanci tako besedo, da hočejo zvišati učiteljske plače na stroške kmeta? Nikjer! G. Juraj Režek se torej moti. Sploh pa obstrukcije naši poslanci niso pričeli radi učiteljskih plač. Opomba uredništva.) Gosp. Režek je nadaljeval, da so katoliško-narodni poslanci pojedli učiteljem boljše plače (Klici: »Požrli!«), poniževali so nas pred ljudstvom — pravi g. Režek (Reagirali so na psovke »Učiteljskega Tovarisa«. Opomba ured.) in klicali so na uboj (Ni res! Op. ured.). Mi se ne damo blatiti in naj bo kdo Peter ali Pavel (Katoliško-narodni poslanci pa naj bi se pustili? Čim bolj bodo izvestni učitelji močni v psovkah, tem hujše bode reagirali katoliško-narodni poslanci. Opomba ured.). G. Režek je končal svoj pozdravni nagovor s pozivom, da morajo učitelji dati duška svojemu ogorčenju. (Ako g. Režek pogleda nekaj mesecev nazaj, tedaj bo videl, da je »Učiteljski Tovarisa« pričel psovati dr. Susteršiča v smislu »Slov. Naroda« in da se je na naši strani še-le potem reagiralo. Uredništvo.) Pozdravlja poslanca Hribarja, ki je prišel na shod. Klici: Kje je pa dr. Susteršič? (Gg. učitelji, zakaj niste klicali: »Kje je Tavača«, katerega tudi ni bilo. Kdaj ste povabili dr. Susteršiča? Ali niste pisali, da ga boste napadli z gnjilimi jajci? Opomba poročevalca.)

Nato nastopi g. Engelbert Gangl, ki pridne govori proti »narodno-katoliškemu« poslancem. Klici: »Katoliško-narodni!« Klici: »Psevdo!« (Torej s takimi slabimi »dovtipi« in psovkami se je shod pričel! Uredništvo.) Gangl: Z glasno besedo moramo povedati, kolika krivica se godi učiteljskim, ki imajo edino ta greh, da se ne vjema z načeli katoliško-narodnih politikov, katerim ni ljudski blagor prva skrb. Kdor je proti šoli, je proti ljudstvu. (G. Gangl, škof gradi celo gimnazijo! Uredništvo.) V dež. zboru so katoliško-narodni poslanci storili atentat proti učiteljstvu. (S čem neki? Liberalci pa o učiteljski prošnji še v odseku niso hoteli poročati. Uredništvo.) Naše delovanje, pravi Gangl, bi bilo še plodonosnejše, ako bi se od neke strani tako ne delovalo proti učiteljskim in potem bi taki shodi, kakršni so bili v Škofiji Loki in v Čerknici, ne bili mogoči, kjer se je hujskalo na uboj (?) proti učiteljskim. Dvignile so nas te besede, ker so bile tako razžaljive, da jih bodo pomnili še potomci. (G. Gangl! Vi ste par dni prej arditno napadli dr. Susteršiča v »Učiteljskem Tovarisu«, ali ste menili, da bo dr. Susteršič psovke mirno spravil? Od njega dobi vsakdo to, kar išče. Uredništvo.)

Gangl nadaljuje: Ne poznam človeka, da bi komu ponudil desno lice, ako se ga udari na levo. (Od dr. Susteršiča in drugih »klerikalcev« pa vedno to zahtevate! Uredništvo.) Odslej ne bomo več potrpežljivo prenašali napadov od katoliško-narodne strani, ki prihajajo čisto iz nečistih rok. (Iz katerih pa hočete zvišano plačo dobiti! Uredništvo.) To bi bilo znak resignacije. Zob za zob! Na uboj pozivljajoče besede ne smejo ostati prez našega protesta, mirno ne bomo gledali, kako gazijo klerikalna kopita (!) po nas. Po binkoštnem shodu smo liberalni učitelji namenoma ustavili boj proti klerikalizmu. (Jako odkritosrčno! Uredništvo.) Pred zasedanjem dež. zbora je pa rekel mož, ki je »alfa in omega« vsega programa naših klerikalcev, da raje razbije dež. zbor, kot da se zboljšajo učiteljem plače. (Ta ko ni rekel. Dejal je, da ne na stroške ljudstva, pač pa na stroške bogatejših slojev. Zakaj tako branite liberalne kapitaliste, ako Vam je res do zboljšanja učiteljskih plač? Sicer pa nikomur na ljubo ne more katoliško-narodna stranka odnehati od boja za volivno reformo. Nekako čudno je zahtevati od ljudstva pobjoljška, a se upirati volivni

reformi. Pravično volivno reformo ven, potem pride drugo na vrsto! Uredništvo.)

Gangl je potem govoril, da »narodno-katolištvo« toliko zaslug, da vsa klerikalna organizacija proti njemu izgine, kakor kaplja v morju, ker o blagodejnosti klerikalne organizacije po Ganglnovi otročji sodbi »niti govora ni«.

Gangl je ponovil že ovrženo neresnico, da so od 16 katoliško-narodnih poslancev samo 4 za zboljšanje učiteljskih plač. Povdarjal je, da svojim prijaznim besedam do učiteljstva »Slovenec« sam ne verjame ter je nadaljeval: »Kot moralisti prihajajo k nam, zdaj pa imajo bič. Protestirati moramo, da regulacijo učiteljskih plač nosijo na politični trg«. (Ali je niste Vi, g. Gangl, pričeli nositi v »Učit. Tovarisu« na ljubo Heinu in Tavčarju? Uredništvo.) Kapitulacijo hočejo od nas izsiliti. (Klici: Tega ne bodo nikdar!) »Slovenec« je pisal dne 16. t. m., da ves denar, izdan za šolstvo, je ljudstvu v škodo. (Ni res, Gangl! Uredništvo.)

V Kanoso naj gremo prosit odpuščenja v Ovijskevo hišo. Glavar kranjskih klerikalcev vidi v nas potomstvo nekdanje mežnarije, zato meni, da bomo občudovali njegovo šarlatanstvo. (Ta grdi napad na ljudskega zastopnika so zborovalci odobrvali! G. Gangl in sodrugi, to dobite nazaj! To je vendar preveč, da tako psujejo naše poslance ljudje, ki zahtevajo od njih zvišanja plač! Tudi zato bode dali zadoščenja! Ured.)

Gangl je končal svoj govor: Upirali se bomo klerikalnemu navalu. Boljših kristijanov od nas bi pa gotovo ne bilo, da izjavimo, da resigniramo na zboljšanje svojih plač. (Tak nesmisel! Ured.) Raje pa je ne sprejmemo od njih (od katol. narodne strani), a ostanemo na svojem stališču. (Kaj torej protestirate? Ured.) Pojdimo mej ljudstvo! Od onega, kar smo sklenili o Binkoštih, ne odstopimo. Ne bojimo se nikakršnega boja za svoje pravice. Z velikimi dejanji za seboj, pred seboj z velikimi črteži odločno zahtevamo svojih pravic, obojamo klerikalno politiko na Kranjskem. (Ploskanje.)

Nadučitelj Letnar je na to predlagal resolucije, s katerimi se oboja obstrukcija, protestuje, da se iz političnih nagibov nasprotuje od vseh strank priznani potrebi zboljšanja učiteljskih plač, protestira proti »žalitvam na shodih mej priprostim ljudstvom«, prosi se merodajne faktorje, da branijo proti takemu hujskanju učiteljstva, se iskreno zahvaljuje uglednemu uredništvu »Učit. Tovarisa«, g. Ganglu ter se strinja popolnoma z njegovo pisavo. (Kdor se strinja z njegovo pisavo, tudi nima pravice protestirati, ako dobi primeren odgovor na provokacije tega lista. Ured.)

Končno je nastopil še Hribar, ki je dejal, da so katoliško-narodni poslanci morali pozabiti na obljube, dane na binkoštnem shodu. (Nihče ni izjavil, da je za tako regulacijo, ki še bolj obremeni ljudstvo. Gospod Hribar je jako pozabljiv. Ured.) Ni pa svoje obljube pozabila narodno-napredna stranka. On je pripravil poročilo za finančni odsek. (V odsek je pa ni prinesel. Ured.) Če bi prišlo do dnevnega reda v deželnem zboru, bi narodno-napredna stranka predlagala, da so učiteljske plače jednake trem poslednjim razredom državnih uradnikov. Tako bi bilo za nekaj časa mir, za vedno se ne ve, ker tudi uradnikom se bodo še vedno zboljševale plače. To stališče bi narodno-napredna stranka zavzela. (Nam se zdi, da ima narodno napredna stranka gosp. Hribarja zato, da dela obljube, deželnega odbornika dr. Tavčarja pa blizu ni, da bi ne bil vezan. Ubogi učitelji, ki vsem Hribarjevimi besedam verjamejo! Ured.) Tisti, ki govori, da je narodno napredna stranka kriva obstrukcije, ne govori resnice. (Nekatere učiteljice kriče: »Laže! Laže!« Na koga je to šlo, ne preiskujemo. Narodno napredna stranka lahko takoj odpravi obstrukcijo s tem, da ljudstvu da pravico. Ured.) Hribar: Mi v odsekih tudi nismo mogli (!) drugače postopati, sicer pa bi zboljšanja učiteljskih plač katoliško-narodna stranka itak

ne imela mej tistimi točkami, katere se ji zde za ljudstvo koristne (Je ni nihče vprašal. Ured.), kajti dr. Susteršič je izjavil, da na ljudstvo ni treba nalagati bremen, pač pa na državo in višje dohodke. (To bi se seve kapitalistu Hribarju ne zdelo prijetno, razpravljati v deželnem zboru. Ta »prijatelj« učiteljstva ni tak, kakor dr. Susteršič, ki je izjavil, da je on pripravljen plačevati za boljše plače učiteljem, ljudstvo naj se pa pusti pri miru. Ured.)

Hribar je dejal, da je žalostno, da se najdejo ljudje, ki ščujejo proti ljudskemu šolstvu. (Proti temu nihče ne ščuje. Hribar zavija. Ured.) Pozival je učiteljstvo, naj ne protestira samo, ampak naj se tudi organizira in dela.

Naposled je Hribar kazal na božično drevesce, ki je bilo v dvorani še od veselice ognjegaseev, in dejal, da ako pojde liberalno učiteljstvo za svojim ciljem, bo viselo končno na božičnem drevescu zboljšanje gmočnega stanja. (Da bi le, ako bodo učitelji zaupali liberalcem, ne imeli pod drevescem, kakor včeraj, samo Hribarjevih fraz. Ured.)

Shod je imenom goriškega liberalnega učiteljstva pozdravil gosp. Križman iz Dornberga.

Resolucije so bile seve sprejete soglasno.

Predsednik gospod Juraj Režek je zaključil shod z besedami: Mogoče se bodo srca naših nasprotnikov vendar omeščala, obupali nad svojo bodočnostjo pa ne bomo.

S trikratnimi »Slava«-klici na cesarja je bil shod končan.

K poročilu svojega poročevalca še pristavljamo: Učitelji, ki so bili na tem shodu, so z napadi na katoliško-narodno stranko svojemu stanu storili slabo uslugo. Obešajo se na propadajočo, zastarelo liber. stranko. To je znamenje politične nerazsodnosti, katera ni nevarna nam, ampak njim. Odgovor ne bo izostal v javnosti. Tembolj bo ljudska stranka zahtevala zdaj zadoščenja za tavača. Učiteljem se bodo plače izboljšale, kadar bo katol.-narodna stranka hotela, in sicer tako, kakor bo za dobro spoznala. Tega dejstva nobeno govorenje in psovanje ne izpremeni. Učitelj, ki je pаметen, bo spoznal v teh razmerah, kaj je dobro zanj in kaj bedastoča. Gospodje in gospodične na shodu tega še niso vedele, kar je pa njihova krivda in njihova škoda.

Gospodje učitelji bi pač smeli zahtevati od sklicateljev shoda, da jim povrnejo nepotrebne stroške, ki so jim jih povzročili s tem shodom.

Politična pavza.

Notranja politika praznuje božične praznike. Poslanci so doma, ob domačem ognjišču, kjer se odpočivajo od nehvaležnega političnega dela. Jesensko zasedanje je ostalo brezuspešno, nikdo ne želi, da bi se še enkrat ponovilo, a kako se bodo stvari dalje razvijale, ne ve nihče. Na nemški strani zmaguje prepričanje, da ne pride nikdar do političnega miru, dokler ostane Körber na krmilu. Niso stranke, ki motijo mir, ampak Körber; na vsak način hoče ostati na čelu vlade, če se pa začne redno delo v parlamentu, bi postal on in § 14 nepotreben. Nemški poslanci sami čutijo, da je parlament prišel ob veljavo, in da je tega kriv Körber; prebivalstvo ve, da zbornica nič ne deluje, zato postaja nepriljubljena. — Češki listi se mnogo bavijo s političnem polčezjem, in sicer so jako bojoviti. »Narodni Listy« pišejo: Že peti Božič praznuje češki narod v najostrejši opoziciji zoper vladu in njen sistem. Vsi naši sloji so edini v sklepu, ostati na sedanjem stališču, dokler se nam ne vrne silovito ugrabljeni notranji uradni jezik in dokler se ne zagotovi češka univerza. Vlada svojega programa ni izpolnila, nekaj pa se ji je posrečilo: radikalizirati naš narod in pa prepričati, da je obstrukcija edino mogoča taktika čeških poslancev. Češki arsenal hrani še ostrejša orožja, kakor smo jih rabili doslej.

Na Ogrskem so optimisti v vladni stranki globoko razočarani, ker je skoro gotovo, da zbornica pred novim letom bo

dovolila rekrutnega zakona. Grof Tisza bo torej, če pride na Dunaj, prišel k novoletni avdijenci s praznimi rokami. Pokazalo se bo torej, da tekom dveh mesecev niti za korak ni prišel dalje, in grof Khuen bo šutil gotovo neko notranje zadovoljstvo. Diplomatični talent grofa Tisze se je izkazal ravno tako slab kot njegova železna roka. Kako dolgo bo obstrukcija še vzdržala, ni gotovo, nekateri trdijo, da do 15. jan., a drugi, da bo Tisza še le do 1. febr. gotov s rekrutnim zakonom in indemnitetami za l. 1903. Potem pride še le indemniteti za l. 1904, hrvatski finančni provizorij, provizorij italijanske trgovinske pogodbe, uradniški zakon in več drugih stvari, ki bodo zahtevale mnogo časa. Bati se je, da se parlamentarni položaj še bolj zaplete, kakor je bil poprej. Danes se je že zopet sešel ogrski državni zbor.

Odstop dr. Bresztyenszkega.

iz Zagreba, 26. dec.

Neugodno nam je poročati, da v vrstah hrvatske opozicije zares ni vse tako, kakor bi moglo in tudi moralo biti v tem za hrvatski narod tako kritičnem času. V poročilu iz hrvatskega sabora sem že omenil, kako neprijetno sta napadla hrvatsko stranko prava Starčević in Kumičić od stranke čistih. Vse je pričakovalo, da bodo te napade odbil kateri član hrvatske stranke prava, toda to se ni zgodilo. V saboru sta bila v zadnjih dveh sedanjih prisotna samo dva člana te stranke, predsednik kluba, dr. Bresztyenszky, in dr. Mažuranić. Dr. Bresztyenszky je bil vsled take malomarnosti tega kluba razžaljen, posebno še radi tega, ker ni mogel izročiti svojega predloga kot nujnega, nego samo kot navadnega. Zato bržkone tudi ni hotel v imenu kluba odgovarjati na omenjene napade, češ, da ga je klub že tako popustil na cedilo ter nima nič več zaupanja v njega. »Obzore«, glavno glasilo stranke prava, je sicer izpričeval člane kluba, da so bili vsi zadržani vsled boleznih in opravkov, a trije da so izključeni, pa da sploh niso mogli biti v saboru. Obenem pa očita dr. Bresztyenszkyemu, da ni branil svoje stranke, kar je bil dolžan kot predsednik. Toda dr. Bresztyenszky je o stvari drugače sodil. Ko je videl, kaj se v klubu godi, in da v nekaterih bitnih vprašanjih niso složni vsi opozicijski, je raje odstopil, nego da bo na čelu kluba hrvatske stranke prava. Poznato je, da je bil dr. Bresztyenszky posrednik med obema frakcijama stranke prava ter dne 17. oktobra živo zagovarjal slogo, a ravno tako 17. novembra še enkrat predlagal sporazum, toda brez uspeha, ker klub hrvatske stranke prava ni hotel na noben način zjedinitja s čisto stranko prava. Že takrat je bil dr. Bresztyenszky hudo užaljen ter je odstopil. Njegovi prijatelji so ga vendar pregovorili, da je iznovič prevzel predsedništvo kluba.

Toda prepad med obema frakcijama stranke prava je postajal vedno večji, posebno od onega časa, ko se je začel prepri po časopisih, časi sta se obe stranki obvezali, da se bosta ogibali vsakega prepira po časopisih. Tudi saborska volitev v Zlataru je vznemirila duhove, in zamerili so že takrat dr. Bresztyenszkyemu, da ni ravnal odločno. Toda mož je želel sloge ter je na to tudi računjal pri obeh strankah, kajti za Hrvatsko so nastopili tako resnobni časi, da je bila dolžnost vsakega pravega domoljuba zagovarjati in delati za slogo. In vendar se ni to zgodilo. Nam ni na misli, oponašati kaj radi nesloge opozicijskima strankama, nego moramo priznati dr. Bresztyenszkyemu najboljše voljo, a tudi trud za slogo, a ker te ni dosegel, je moral odstopiti ter se od zdaj bojevati kot priprost vojak za pravice hrvatskega naroda. Če kdo, zaslužil je gotovo dr. Bresztyenszky, da se je z njim drugače ravnalo, a osupnilo nas je, da glavno glasilo stranke prava ni niti s besedico omenilo, kako misli o tem odstopu. Kdo bo naslednik njegov, se še ne vé. Morda postane predsednik dr. Derentić, kateremu je dr. Bresztyenszky izročil izjavo o svojem odstopu.

Čehi in pravne konference.

Z ozirom na pravne konference, s katerimi hoče Körber vnovič poskusiti med Čehi in Nemci tudi na Češkem, Čehi niso povse edini. En del češkega časopisja take konference odločno odklanja in pravi, da je stremljenje čeških poslancev vreči Körberjevo ministerstvo, s takim ministrstvom pa ne sme biti nobenih pogajanj. »Konservative Korrespondenz«, za katero stoji češki plemenitaši, pa pravi, naj se Čehi kar vdeležijo konference, ker se potem vnovič pokaže, da oni, ki so nespravljivi niso, v čeških vrstah. Nemci bodo morali pokazati barvo in Körber bo vnovič blamiran. Trije ponesrečeni pravni poskusi bi bili jasna priča za Körberjevo diplomatično nesposobnost. Tretja pravna konferenca bi bila zadnji del Körberjeve vlade.

Turčija v škripelch.

Turčija še vedno ne izvede reform, vendar si pa domišljuje, da bi morali vstati mirovati. Na kaj takega seveda vstati ne mi-

alijo, ker hočejo na vsak način doseči »svobodo ali smrt«. To spravlja Turčijo v vedno večje zadrege in vsak dan prihaja do vele-vlasti s kakimi bridkimi tožbami. Sedaj se je Turčija pritožila pri Avstriji in Rusiji, da je vodja vstajev Atanzov bil nedavno v Skoplju, da je orožje, streljivo in bombe spravil na Romunsko. Nadalje se Turčija pritožuje, da se s denarjem, katerega je Sarafov naložil v neki dunajski banki, kupuje orožje in da se je mnogo laških, francoskih in angleških častnikov obrnilo do makedonskega vstajškega odbora v izjavo, da so pripravljene priti vstajšem spomladu pomagat. Turčija pravi, da je vstajški odbor sklenil, da prične pošiljati s 1. januarjem prib. leta prihodnjega v posamezne okraje agitatorje, ki bodo agitirali za napad na makedonske vasi, drugi agitatorji pa so namenjeni v Carigrad, da ondaj razdero javna poslovanja in tako razburijo duhove. Tako Turčija. Očitno hoče Turčija, da bi vlasti vstajško gibanje s silo zatrla, ne da bi njej bilo treba prej izvesti kakih reform.

Iz brzojavk.

Praga. Božični članki čeških listov se bili jake bojeviti. »Narodny Listy« pišejo: Že pet božičev stoji češki narod v skrajni opoziciji proti vladi in njenemu sistemu. Vladi se ni posrečilo od svojega programa doseči kaj pozitivnega. Njej se je zahvaliti, da se je naš narod radikaliziral in da celo najzmernejši in najopreznější izražajo svoje prepričanje, da je obstrukcija edino mogoča taktika proti sedanji vladi. Češki arzenal še ni izpraznjen in ima v zalogi še ostrejše orožje, nego se je rabil doslej.

Zofija. V seji sobranja 25. t. m. je večina sprejela vojni proračun in proračun zunanega ministrstva. Opozicija je obstruirala. V zbornici je bil velik vihar. Poslanec Christof je bil dejanski napaden. Nato je opozicija šla iz dvorane.

London. Angleška je oficijelno priznala republiko Panamo. Tudi Italija je priznala novo republiko.

London. »Times« poroča iz Tangerja, da se v bližini Casablanca ležeče mesto Settat, ki ima približno 4000 prebivalcev, okolu mesta stanujoči rodovi napadi, oropali in deloma razdejali.

Dráždane. V Krimičavu je velikansko razburjenje. Vsi božični prazniki se bili prepovedani. Orožništvo je preprečilo prehod delavcev preko saške meje na pruska tla, kjer so hoteli delavci prirediti zborovanje.

Neapulj. »Il mattino«, ki ima zveze z vlado, poroča iz Rima, da se carinske obravnave med Avstrijo in Italijo brezupne. Stvar diplomacije je, preprečiti carinsko vojno.

Stuttgart. Tu je umrl narodni ekonom dr. Albert Schäffle, ki je bil v bivšem Hohenwartovem ministrstvu v Avstriji trgovski minister.

Rim. Bivši ministrski predsednik Zanardelli je dne 26. t. m. ob 7. uri zvečer umrl v vili Maderno.

Pariz. Revizijska komisija se je izrekla za revizijo Dreyfusovega procesa.

Dunaj. Cesar Franc Jožef pojde obiskat saškega kralja meseca marca prihodnjega leta.

Dunaj. Delegacijski obedi pri cesarju bodo 21. in 23. januarja.

Brno. Dr. Rezek je podpisal mladočeški program ter je tako postal oficijelni kandidat Mladočehov v dopolnilni volitvi v državni zbor v okrajih Nemški Brod in Humpolec.

Brno. »Lidove Novine« prinašajo izrek nekega ministra, ki je izjavil, da je sedanje Körberjevo ministrstvo od svoje demisije 28. junija t. l. samo provizorično in da bo ministrstvo zopet demisioniralo, ako do srede februarja ne bo moglo cesarju poročati, da je dosežena delavnost parlamenta.

Berolin. »Vossische Zeitung« poroča iz Belgrada: Večina zarotnikov je sklenila odstopiti od svojih častnih mest, da tako odstrani težkoče kralju Petru. Po ekspozeju grofa Goluhovskega pa so morilci kralja Aleksandra sklenili, da ne odstopijo, da ne napravijo vtisa, da so se udali želji Avstrije.

Lvov. V Podhaice se je vršil shod Rusinov, ki je zahteval vsled mržnje do poljščine uvedbo nemščine v šole (!)

Budimpešta. Honvedni minister Niyri je posredoval z voditelji obstrukcije, a zaman. Vlada deluje sedaj na to, da po rešeni rekrutni predlogi in po proračunskem provizoriju v zbornici primerne spremeni poslovni red.

Zofija. Iz Monastira se poroča o aretaciji mnogih albanskih begov, ki so pripravljali demonstracije pri dohodu civilnih komisarjev in proti reformni akciji. Tekoči teden se vrši vojni svet poveljnikov vseh divizij.

Belgrad. Ruški poslanik Muravjev dementira, da bi bil kedaj rekel, da je Rusiji vse eno, ali ostanejo morilci kralja Aleksandra v armadi ali ne.

Kišinev. Radi protižidovskih izgre-dov je 23 obtožencev obsojenih v ječo, 12

obtožencev je oproščenih. Kazni niso visoke. Židje beže iz Kišineva in okolice, ker se boje novih izgre-dov.

Petrograd. Rusko časopisje piše proti imenovanju Angleža poveljnikom makedonskega orožništva ter trdi, da bodo skušali Angleži to mesto izrabljati proti Rusiji.

Belgrad. Dijaki in delavci so poslali francoskemu poslanstvu zahtavo, ker Francija ni odpoklicala svojega poslanika. Tudi ruski poslanik Muravjev se se zahvali, ker je izjavil, da se ne strinja s staljšim opozicijskega časopisja in da Rusija ne zahteva odpoklicanja zarotnikov.

Koroške novice.

Smartin na Dholci. Pri občin-skih volitvah dne 21. dec. so Slovenci, žal, popolnoma propadli. Do sedaj so imeli drugi razred zmira v rokah ter bi ga tudi sedaj še lahko obdržali, če bi nestrannim nemčurjem malo bolj gledali na prste. Pri prihodnjih volitvah dobijo Slovenci na vsak način drugi razred zopet nazaj! Zgubljena pa zaradi tega Dholica, ki je obkrojena krog in okrog od nemčurških in nemških občin, še ni, kajti večina kmetov je trdna, kakor malo kje. Nemčurški hajlovi so sleparili le preuspešno s tem, da so upili, če oni zmagajo, dobijo deset tisoč zastoj za novo šolo! Judeževi groši, ti nas tepejo. Tudi za agitacijo so prejeli! Pri volitvi so bile klobase in žganje itd. Po »zmagi« so streljali.

Gosdanje. Učitelj A. Schiessl, oče tukajšnjega hajlanja, je šel na trimesečni dopust ter hoče baje zapustiti sa zmirom — Gosdanje. Šolarji obiskujejo menjaje se vsaki drugi dan šolo, kar gotovo ni posnemanja vredno.

Slavni koroški »mir« — ni ga več! Kdo nam more naštet vse slovesne prilike in važne priložnosti, ko so merodajni zastopniki cele dežele povdarjali, da vlada med obema narodnostima na Koroškem vzoren mir. »V miru živita med seboj Nemeč in Slovenec na Koroškem!« Kolikokrat so se te besede slišale v deželnem in državnem zboru, pri cesarskih sprejemih, po časopisih, iz ust poslanca Oraša, Dobrnika, itd. itd. Da povsod so povdarjali nemški liberalci, da vlada mir. Pri zadnjih cesarjevih sprejemih pa je delegat Dobrnik v imenu cele dežele povedal na najvišjem mestu: »narodnostnega miru nam manjka«. Sedaj na enkrat?! Dr. Brejca ga je snedel! Ta zmaj!

Srednja Koroška. Kmetje za novo leto še nimajo poslovi! Ni dekel, ni hlapcev. In to malo število, kar jih je še, zahtevajo visoke svote. Kmetje jih pa sami razvadijo; navadnemu hlapcu ponujajo 80—100 gold. in čež, deklam po 50—60 Pa kaj hočejo, saj jih še za to plače ne dobé!

Rož. Delavcev, katerih je pri predoru v Področici okoli tri tisoč, zmira nekaj spodijo; bodisi da zmanjka dela, ali zaradi pretepev, pobijanja, pijančevanja itd. — Tako se klatijo potem, ker nimajo denarja za pot v domovino, po celem Rožu okrog ter nadlegujejo ljudi. Kar dobe zapijo. Tudi prej nepokvarjeni, postanejo tam kmalu »barabe«, kakor imenujejo po pravici mnoge delavce pri predoru. Iz »Rožne doline« bo kmalu »dolina solz in žalosti«.

Sodnijski okraj Rožek. Nekemu obžetanzemu pretepaču, ki je zaradi »prevroče krvi« že tolikokrat sedel in plačeval, je rekel neki kmet: »Du bist jo a Strossen-raubar«. Ta »lapsuslinguae«, čeravno je bil morda na pravem mestu, je neki državni paragraf tako opraskal, da je zahteval odškodnine — 20 K. Heil svobodni besedi!

Kuga v Vrbskem jezeru. Mej ščukami v Vrbskem jezeru je kuga. Mnogo mrtvih ščuk se vidi na površini jezera.

Štajarske novice.

Novice iz Slovenskih goric.

Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah so se začeli Slovenci vrlo gibati. Pa je tudi skrajni čas. Goljujije pokojnega velikega Nemca Mravljaka morajo Slovenci izrabiti v svoj napredek. Želeti je zato, da lenarško katoliško bralno in gospodarsko društvo združi vse slovenske tržane pa tudi okoličane. Pri občnem zboru tega društva meseca novembra se je sestavil in sprejel jako lep načrt za bodoče delovanje tega za trg in okolico prevažnega društva. Udje zato pričakujemo, da bo novoizvoljeni predsednik s svojimi vrliimi odborniki takoj z novim letom pričel krepko delovati po vsprejetem načrtu.

Lenarško kat. politično društvo priredi meseca januarja polit. shod pri Svetem Ruprtu v Slov. goricah, meseca februarja pa pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Veseli nas, da se to društvo v zadnjem času prav živahno giblje, dela ga čaka dovolj na vseh straneh. Da bo pa moglo delovati v resnici uspešno in blagoslovno, je treba, da šteje veliko udov po vseh občinah lenarškega okraja.

Zavednost lenarškega okraja. V vseh župnijah lenarškega okraja delujejo

bralna društva, take pri Sv. Lenartu, pri Sv. Ruprtu, pri Sv. Barbari, pri Sv. Juriju, pri Sv. Benediktu, pri Sv. Ani, pri Sv. Antonu; pri Sv. Trojici pa zavzema mesto bralnega društva »mladeniška družba sv. Jožefa«, ki je kot društvo potrjena od namestništva. Ta družba si je ob priliki mepezabnega mladeniškega shoda pri Sv. Trojici dne 12. julija letošnjega leta pridobila veliko zaslug za krasni izid tega shoda. Sliši se v zadnjem času, da družba nazaduje in da živahnost njenega delovanja pojema. Prepričani smo pa, da mladeniči, ki so v vodstvu te družbe, in č. o. franciščani ne bodo dopustili, da bi nazadovala ali celo propadla, nego da bodo oboji v novem letu vse storili za napredek in procvit te za trojiško franciščansko župnijo jako važne družbe.

Duhovniki lenarškega okrožja se redno vsak mesec enkrat zberó k stanovskemu posvetevanju in sicer vsakokrat na drugem kraju. Ti mesečni shodi so obrodili že marsikaj dobrega. Za mesec december se vrši ta sestanek, ki nosi ime »Confrentiae Leonardinae«, pri Sv. Urbanu pri Ptujih in sicer na Pametivo: dne 28. decembra. Pričetek ob pol 11. uri predpoldne. Razgovor bo posebno o družbah Marijinih. Na svidenje, prijatelji Marijinih družb!

Napredka našega katoliškega dnevnika »Slovenca« se posebno veselimo tudi v Slov. goricah. Beró ga s posebnim zanimanjem učeni in neučeni. Želeti je, da bi bil na razpolago vsem našim bralnim društvom, pa tudi naši narodni gostilničarji bi ga naj imeli. Če kak nemčurški gostilničar tolike zmore, da ima »Tagespost« ali kateri drugi nemški list, se pač spodobi za naše narodne gostilničarje, da si oskrbé edini katoliški, v resnici narodni dnevnik »Slovenec«.

Od drugod: Železnica Grobelno-Rogatec. Dne 21. t. m. se je otvorila železnika proga Grobelno-Rogatec. Ob 10. uri dopoldne je odšel prvi osebni vlak iz postaje Grobelnega na južni železnici; peljala sta se nadzornik južne železnice Becker in inženjer pl. Heider. Na vseh postajah so vlak navdušeno pozdravljali. V Rogatcu je prišel na kolodvor ves občinski odbor in hajlal v pozdrav vlaku. — Zopet nesreča. Iz Vidma ob Savi se pe-roča: Pred tremi tedni, kot sme poročali, se se splašili konji g. stavb. mojstra Skagnettija v trgu Rajhenburg ter se je voznik pri padcu pod konje ubil, in tudi na vozu sedeči gospodje so se znatno poškodovali, posebno g. Bieber; ravnoisti konji so se zopet dne 20. t. m. splašili ter zdirjali s težkim vozom od Svigelna navzdol proti hiši g. Goloba; ker niso mogli takoj konji od-viti na cesto, se je voz zaletel v hišo gos-poda Goloba. Eden konj je padel v jarek ter se zelo poškodoval, tako, da so morali klicati na mesto živ. zdravnika. Hlapec je že prej padel v jarek ob cesti ter je tudi zelo poškodovan nezavesten obležal. — Železnica Celje-Sp. Dravograd. Ker država prevzame v svojo upravo lokalno železnico Celje-Velenje, izvrše se z novim letom nekatere premembe na progi Celje-Spod. Dravograd. Vlak št. 1844, ki iz Celja odhaja ob 7. uri 40 minut zjutraj, bode vozil hitreje ter imel zvezo ob 11. uri in 15 minut z osebnim vlakom proti Celovcu. Vlak št. 1846, ki iz Celja odhaja ob 10. uri 20 minut, bode vozil od Velenja do Dravograda ter imel zvezo s Celovcem in Mariborom. Večerni vlak pa v Celju čaka ob 5. uri 22 minut na tržaški osebni vlak, vozi hitreje do Dravograda, kjer ima zvezo s Celovcem in Mariborom. V nasprotni smeri se ni premenilo, le lokalni vlak bode iz Dravegrada odhajal zjutraj ob 6. uri 5 m. in prihajal v Slov. Gradec ob 6. uri 31 m. Osebni promet bi se ločil od tovornega, ko se tovrni pomnoži in bi občine vložile ute-meljene prošnje. — Umrl je 20. t. m. v St. Juriju ob juž. železnici ondotni posestnik Janez Oset, po domače Goriški. Bil je 18 let občinski odbornik, vrl narodnjak. — V Mariboru je umrl čevljarški mojster S. Koller. — Na begu prijet v Mariboru so aretirali ključavničarskega pomočnika Angererja iz Beljaka, ki je pobegnil v Maribor, da bi se tako ognil dveletnemu zaporu. — Oče ustrelil hčer. Hči Martina Rečnik je umrla dne 3. decembra vsled ran, katere ji je oče zadal z revolverjem. — Ra z p i s a n o je mesto koralista pri stolnici v Mariboru za letno plačo 525 K. Prošnje je vložiti do 31. januarja. — Poskušeni samomor 91 let starega starca. V Gradcu je skočil belni 91 let stari umir. polkovnik V. Theisz pl. Eschenhorst iz drugega nadstropja na dvorišče, kjer je obležal z zlomljenima nogama. — Slovensko planinsko društvo. Občni zbor »Podravske podružnice« se bo vršil dne 26. t. m. popoldne ob polštirih v Rušah. Poleg običajnega vsprejeda bo tudi volitev novega odbora, ker je triletna poslovna doba sedanjemu potekla.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. decembra.

Položaj na Kranjskem. Pod tem naslovom je priobčil grof Barbo članek v graški „Tagespost“. Ne bomo se vobče bavili s tem duševnim produktom, ki ima poglaviti namén, prati barona Heina in slovenske liberalce, ter povzdigovati nepresežno državniško modrost kranjskega nemškega veleposestva. Članek je tako suhoparen in nezanimiv, da vsled svoje dolgočasnosti ne more na nikogar narediti kaj vtisa. Preziral bi ga sploh popolnoma, če ne bi bil gospod grof smatral kot umestno, v tem članku ponavljati že tolikokrat ovrženo neresnico, da je leta 1895 katoliško-narodna stranka iskala zveze z Nemci. Grof Barbo v tem pogledu piše tako le: »Pod patronanco deželne vlade iskala je klerikalna stranka zveze z veleposestvom proti liberalcem. . . .« Kolikokrat smo to neresnico nasproti »Narodu« ovrgli, ki je je potreben, ker misli s tem nekoliko olepšati razmerje liberalcev s Schweglejevo stranko. In ta neresnična trditev ne postane prav nič bolj resnična, če se pod njo podpisuje grof! — Zgodovinska resnica je, da se je od strani nemških veleposestnikov leta 1895 ponujala katoliško-narodni stranki zveza, da jo je pa leta odklonila. Takratni voditelj katoliško-narodne stranke, pokojni kanonik Klun, je v strankinem vodstvu poročal o tej ponudbi in odločno priporočal odklonitev, na kar se niti jeden glas ni čul v prilog ponujeni zvezi, ki je bila jednoglasno odklonjena. Nato so veleposestniki šli k liberalcem, kjer so našli bolj poslušna ušesa. Za ceno deželnoobdorniškega mandata so bili pripravljani, voliti dr. Schafferja v deželnoškolski svet in se angažovati za nemško gledišče i. t. d. — tako je prišlo do slavne „nedolžne“ zveze. — To naj bode še enkrat pribito in gospodu grofu Barbotu svetujemo, da kadar se podpisuje s svojim imenom, naj malo bolj previdno pazi na svoje razmerje z resnico — in ne samo na svoje razmerje z dr. Tavčarjem in baronom Heinom.

Informacije „Slov. Naroda“ so zanesljive kakor polomljena ura. Pod naslovom »Gospodarska zveza — na lov«, piše: »Pred kratkim so sklicali gospodje okrog „Gospodarske zveze“ zaupnike iz stroke združne organizacije vseh slovenskih dežel na strogo tajno posvetovanje v Ljubljano. To posvetovanje ni imelo drugega namena, nego pridobiti zaupnike za „Gospodarsko zvezo“. In res sta se dr. Krek in dr. Schweitzer na vse načine trudila, da bi zaupnike pregovorila, da bi se izrekli za vstop po njih zastopanih združenj v „Gospodarsko zvezo“. Toda gospoda sta grozno pogorela, zakaj vsi zaupniki so skoro soglasno, kakor se je nam posrečilo izvedeti, vstop odklonili. Na naše poizvedovanje smo dognali, prvič, da dr. Schweitzerja pri omenjenem »strogotajnem posvetovanju« niti zraven ni bilo, toraj se ni mogel „na vse načine truditi«. Drugič je pa na tej vesti toliko resnice, da se je vršila enketa strokovnjakov od vseh združnih zvez na avstrijskem slovanskem jugu, katerej je predsedoval dr. Laginja. Razmotrivalo se je, kaj bi se dalo koristnega ukreniti za naše združništvo. Glede združenja v eno veliko zvezo je vsak povedal svoje mnenje, kakor je pri enketah sploh. Eni so bili za večjo centralizacijo, eni zoper njo. To je notranja združna stvar, katera „Narodu« nič mar.

Biskup Strossmayer veliki dobrotnik jugoslovanski je malone že popolnoma ozdravel. Z ozirom na njegovo visoko starost mu je stanje povsem normalno.

Osebnosti. Občina Orehova-Hotinja vas je imenovala v občinski seji dne 17. t. m. ž. g. župnika Franca Hirti in vrlega župana g. Franca Pišeka svojima častnima občanoma. — Prestavljena je poštna upraviteljica gosp. Matilda Albrecht iz Konjice v Brežice in poštna upraviteljica gosp. Marija Zupan iz Brežic v Konjice. — V mašnike posvečena sta bila včeraj v Trstu gospoda Aleksander Martelan in Josip Flego.

Shod profesorjev slovenščine. Včeraj se je v mali dvorani tukajšnjega »Mestnega

doma« vršil od dr. Ilešiča sklicani shod srednješolskih učiteljev slovenščine; udeležilo se ga je tudi več ravnateljev, tako šolski svetnik dr. Detela iz Novega mesta, ravnatelj Schreiner iz Maribora, ravnatelj Senekovič, ravnatelj Wiethaler in ravnatelj Črničec. Pod predsedstvom g. ravnatelja Senekoviča se je razpravljalo o staroslovenskem, srbohrvatskem pouku, o številu slovenskih ur in še o več točkah učnega načrta. Sklepi so izročeni odseku, ki jih bo v posebnem memorandumu predložil učni upravi.

Falsifikatorji v »Narodni tiskarni«. V »Narodni tiskarni« so »inteligentni« zopet izvršili delo, ki jih je vredno. Namazali so vrsto laži in jih podali svojim neumnim bravcem pod naslovom »Papež je izpregovoril«. Od stavka do stavka je vse v tej notici lažljivo. Najprej se norčuje iz papeževe nezmotljivosti, ker njegovi pristaši seveda niti tega ne vedo, da je papež nezmotljiv edinole v dogmatičnih stvarih. Nato pa pravi, da papež ukazuje krščanskim socialistom, »da mora katoliška cerkev predvsem varovati sedanji socialni red«, ter napada dr. Kreka, češ, da on dela zoper papeža, ker on — dr. Krek — ruši sedanji socialni red! Abotni ljudje v liberalnem taboru seveda sedaj verjamejo, da brani papež tudi privilegije Schwegelnove. Ne bomo se čudili, ako »Narod« piše v kratkem, da je vsak zoper papeža, kdor je zoper sedanji red na Kranjskem, ki ga označuje slovensko nemška zveza. Je vse mogoče pri ljudeh, ki se drznejo tako grešiti na neumnost svojih bravcev. V istini papež tu brani sedanji socialni red le proti komunistom, socialnim demokratom in anarhistom, ki hočejo odpraviti državo, lastnino in rodbine. Papež vendar pravi, da je njegov glavni namen, vse preroditi v Jezusu Kristusu. Papež hoče torej krščansko javno in zasebno življenje. In samo to hoče krščanska demokracija. — Dalje »Narod« laže, da prepoveduje papež krščanskim socialistom vtikati se v politiko. Istina je, da to pismo, ki velja le italijanskim katoličanom za njihove sedanje razmere, jim prepoveduje udeleževati se volitev v italijanski državni zbor, dokler obstoji še papežu storjena krivica. S tem ni Pij X. storil nič drugega, nego da je obnovil to, kar je veljalo že pod Leonom XIII. Naravnost lažljivo je, če piše »Narod«, da papež prepoveduje katoličanom, udeleževati se volitev vobče, kajti ravno na zadnjem katoliškem shodu v Bologni, potrjenem od papeža, se je katoličanom na novo priporočilo, da naj z vso vneto nadaljujejo socialno in komunalno delovanje. — Vrhunec sleparske lažljivosti je pa dosegel »Narod« s sledečim stavkom: »Tudi o katoliških pisateljih je izpregovoril papež. V tem oziru ukazuje papež, da morajo vsi katoliški pisatelji svoje spise predlagati škofom v odobrenje in se brez pritožbe strogo ravnati po škofovih ukazih. Tudi to je zanimivo. Odslej naš škof ne bo več mogel govoriti, da ni odgovoren za »Slovenca« in za »Demoljuba«. Tudi to je falsifikat. Škofu v odobrenje se morajo predlagati teološki spisi, molitvene in ascetične knjige. Pač pa ima škof pravico, glede listov svojim vernikom povedati, kateri listi so dobri in kateri ne, kakor tudi, da list javno ali zasebno graja. »Narod« naj le nase pogleda in naj svojim čitateljem pove, kako sodbo je o njem izrekel prevzvišeni gospod knezoškof. — Dalje ni res, da bi sedanji papež glede socialne pravičnosti bil nasprotnik svojega prednika. Res je marveč, da je bil že prej kot škof eden najbolj gorečih pristašev socialnih nazorov prejšnjega papeža in da je kot papež isto povdarjal. — Tako so »Narodovci« zopet za eno nesramno falsifikacijo bogatejši. Sokrivi tega lopovstva so pa vsi, ki dajejo z naročevanjem potuho in pomoč taki politiki.

Beseda avstrijskim sodnikom. Dne 24. t. m. so v dunajski porotni dvorani odkrili cesarjevo sliko; pri tem je imel Körber, kot justični minister, jako pomemben nagovor. Rekel je med drugim: »Kadar boste sodili v tej dvorani, pogledajte sliko in pri tem se boste spomnili lastnosti, ki mora krasiti sodnika, pa naj pripada državni službi, ali naj bo porotnik, namreč vestnosti. Nič ni bolj zaničljivo, kakor površnost sodnikova. Često

stojite pred težko odločitvijo: Poskusiti morate, ali z milostjo napram nesrečnemu — saj vsak, ki tu stoji, je nesrečnež — ne storite človeški družbi večje usluge, kakor z okorelo izpolnitvijo zakona. Ob uri odločitve, gospoda moja, pogledajte na to podobo in sodelite v imenu Nj. Veličanstva cesarja po njegovem duhu in njegovem srcu.« — To so lepe besede, ki bi jih morali naši sodniki imeti shranjene globoko v duši, in ki bi se jih morali spominjati zlasti pred izrekom sodbe nad kakim obtožencem. Dobro bi bilo, da se sodniki teh besed nauče na pamet in jih vsako jutro ponove, ko stopijo v urad.

»Slovenska Šolska Matica« je imela včeraj svoj drugi občni zbor v veliki dvorani »Mestnega doma« ob navzočnosti 60 članov. Predsedoval je predsednik »Šolske Matice« ravnatelj g. Schreiner, ki je izjavil, da so letošnje knjige že natisnjene. Nadučitelj g. Gabršek je poročal o delovanju društva tekom zadnjih treh let. Za leto 1901, 1902 in 1903 je Matica izdala 10 knjig v 17900 izvodih. Članov je 1344. Učitelj Perko je predlagal, naj društvo ne da nobene knjige več tiskati v »Katoliški tiskarni«, ker se v njej tiska »Slovenec«. Predsednik je izjavil, da društvo ni politično in da morejo za oddajo tiskovnih del biti merodajni edino le trgovski oziri, nakar je bil predlog odklonjen. Ravnatelj g. Senekovič je poročal, da je l. 1901 imelo društvo prebitek 32 K 78 v., l. 1902 pa nedostatek 288 K 3 v. Društvo ima kapital 4910 K 28 v. Ravnatelj g. Schreiner je razvijal nato program za prihodnje triletno dobo. Sedanje publikacije se dovrše, važna bi bila izdaja knjige realij za učence, sinonimistiški besednjak in specijalna metodika za pouk slovenščine. Priporočal je agitacijo za subvencije od strani posojilnic. Končal je svoj govor: »Mi smo samo učitelji in nič drugega. Ako vam je »Slovenska Šolska Matica« na srcu, tedaj ne zanašajte strankarskih bojov v njene vrste, pustite da vsaj na tem polju korakamo skupaj.« (Živahno odobravanje). Ko se je g. profesor Ilešič zahvalil g. predsedniku za njegovo vzorno delovanje in za njegov zadnji poziv, bil je voljen odbor. Za namestnika v odboru je bil izvoljen g. prof. Ilešič. Odbor se je sestavil: predsednik ravnatelj g. Schreiner, podpredsednik dež. šol. nadzornik g. Hubad, blagajnik ravnatelj g. Senekovič in tajnik g. nadučitelj Gabršek. — Popoldne ob 2. uri je predaval g. prof. Bežek.

— Iz St. Vida nad Ljubljano je včeraj prinesel nadučitelj Žirovnik v Ljubljano vest, da je izvoljen predsednik krajnega šolskega sveta č. g. kaplan Lužek. Žirovnik je na glas izjavljal, če bo pri miru, bodo ljudje rekli, da si še toliko ne upa, kakor župnik, če pa ne bo pri miru, ga bom pa že dal.« Gosp. Žirovnik, Vi bodite lepo pri miru, saj veste, kako ste nepriljubljeni v župniji!

— Samomor na sv. večer. Ustrelil se je na jeseniškem pokopališču na sveti večer Andrej Pesjak, delavec pri tunelu na Hrušici. Vzrok alkohol.

— Hrvatske novice. Dne 9. prosinca prihod. leta se vrši v »Hrvatskem domu« v Zagrebu veliki, sijajni koncert v korist družbe sv. Cirila in Metoda za Iastro. — G. S. Tucić, znani hrvatski pisatelj, je imenovan ravnateljem bolgarskega narodnega gledališča v Sofiji. — Ljudski shod se je vršil 21. t. m. v Sibiriji. Od drugih shodov se je odlikoval v tem, ker so ga priredili kmetje sami. V onem kraju se kot gobe množe madjarske posojilnice, a narodne inteligence ni. — Zopet je poveljen v Stari in Bosanski Gradski. Sava je narasla za 7 m. nad normalo in se razlila po polju. Ljudje se vozijo v čolnih, škoda je velika. — Za ljudsko pravo gosp. G. M. Marjanovič, urednik »Crvene Hrvatske« v Dubrovniku, začne izdajati »Ljudsko knjižnico«, in sicer vsak mesec bo izšla po ena knjiga. Prinašala bo jedrnat in po učne sestavke o najvažnejših vprašanjih in potrebah v jasnem in zanimivem jeziku. — Bolnišnico v Osijeku u bodo spomladni znatno razširili; za to delo je proračunanih 200.000 kron. — Dve novilekarni sta bili te dni otvorjeni v Zagrebu. — Ex-lex in plačevanje davkov. Kakor se vidi izvestja finančnih ravnateljstev na Hrvatskem, je plačevanje direktnega davka jako nepovoljno, in to ravno zdaj na jesen, ko bi moral narod še ono doplačati, kar je spomladni zamudil. V sri-

emski županiji je bilo 466.571 kron manj plačanih kakor lani, v virovitiški županiji je bilo meseca oktobra 46 tisoč 160 kron manj plačanih kakor lani in v požeški županiji je plačevanje zaostalo za 92.450 kron. Ko izgine sedanje nezakonito stanje v deželah ogrske krone, bo moral narod vendar plačati davek, in zelo se je bati, da pride tedaj do licitacij kmečkih posestev.

— Ameriške novice. Strašna nesreča na železnici. Iz New-Yorka poročajo, da se je 8 milj od Connessville ponesrečil brzovlak, 35 oseb je tako poparil par, da so umrle. — Avstrijski izseljenci pošiljajo znatne svote domov. V prvih desetih mesecih tekočega leta so poslali v Avstrijo iz Amerike 12 milijonov kron prihranjenega denarja in to po počti. Pri tem ni vračunjen denar, ki ga pošiljajo potom bank in v pismih. — Milijonar ustreljen. Iz Čikage poročajo: Neznana zločinca sta sinoči obstrelila odličnega pravnika in milijonarja Jas. A. Fullenwiderja. Ustreljen je bil v hrbet ter bo vsled rane najbrž umrl. — Nobenih davkov ne bo od svojih državljanov pobrala država Wisconsin prvič letos. Prvega oktobra se je namreč nahajalo v državni blagajni 1.515.701 dolarjev, ki popolnoma zadostujejo za pokritje vseh državnih stroškov v enem letu.

— Reorganizacija čebelarstva društva izvršila se bode, kakor nam poročajo, na ta način, da bode isto omejilo svoj delokrog le na kranjsko deželo. Prišlo bode prihodnje leto ustanovljati podružnice ter pošiljati potovalne učitelje po deželi. Med inteligentnimi sloji kaže se za čebelarstvo še vedno premalo zanimanja, skoravno je ta stroka tako lepa in zanimiva, vrhutega pa za nas Kranjce tako koristna in dobičkonosna kot nikjer na svetu. Kranjsko čebelo kupujejo drago in negujejo s pravo marljivostjo drugorodci, domačini pa je ne znajo in ne vedo prav ceniti. Krivo je seveda največ to, da se čebelarstvo premalo pozna, ker kakor hitro so koga čebele v svoje zanjke vplele, ne zapusti jih nikdar več. Čebelarstvo imenuje se po pravici »poezija kmetijstva«. Društveno glasilo, ki se more meriti z vsakim nemškim, dobivajo udje brezplačno. Izhajajo mesečno. Udnino 2 K sprejema upravništvo v Ljubljani.

— Vandalizem. Pred 14. dnevi je umrl v puljski bolnišnici Hrvat Burmaz, Dalmatince. Njega rojaki, živeči v Pulju, so mu priredili začasen križ na grob s hrvatskim napisom. Manole nedelje pa je neki Hrvat došel na pokopališče in je opazil, da so križ odstranili z groba in ga prislonili ob urodu na pokopališče. Na vprašanje, zakaj se je to zgodilo, je odgovoril nadzornik pokopališča: »Ker je napis v slovanskem jeziku!« To je škandal.

— Južna železnica uradnikom. Upravni svet južne železnice je sklenil, da za leto 1904 dovolil certifikate državnim in dvornim uradnikom, s katerimi jim je dana pravica do voznih listkov za polovico vozne cene, ako zaprosijo za to pismeno in na posebnih formularjih, ki se prodajajo na Dunaju. Kdor ima tak certifikat, za katorega je plačati ceno, določeno po zakonu, ima pravico do voznih listkov po znižani ceni, ne da bi trebalo v to posebne prošnje.

Vojaške stvari. Asistenčnim zdravnikom v neaktivnem stanju je imenovan g. dr. Ferdo Kunej, okrožni zdravnik na Vranskem.

— Državna nagrada za gojence na konservatorijih v znesku 1000 K je ravnokar razpisana.

— Poštna vest. Na c. kr. poštne uprave v Vidmu pri Dobropoljah v političnem okraju Kočevje uvedla se je dne 24. dec. 1903 brzojavna služba (omejena dnevna služba.)

— Umrla je v Gorici gdna. Emma Prinčič, gojenka II tečaja na tamkajšnjem učiteljskem, stara 17 let. Pogreb bo jutri popoldne.

— Na Ovslišk pri Podartu so pokopali g. Martina Fisterja, bivšega župana ključarja, posestnika in člana krajnega šol. sveta.

Ljubljanske novice.

Umrl je magistratni knjigovodja gosp. Jožef Paternoster. Pred leti ga je zadela kap ter ga priklenila na posteljo. G. Jožef Paternoster je slovel kot izborni pevec ter je bil svoj čas duša slovenskih prireditelj v Ljubljani. N. v. m. p.

Zopet surov nemški vojak. V Oblakovo gostilno na Tržaški cesti št. 23 prišel je dne 24. t. m. zvečer prostak 27. pešpolka, Jožef Kratzer, in ne da bi si bil kaj naročil; začel je goste nadlegovati in zmerjati s »verfluchte Kraner«, nakar so ga postavili na cesto. Zunaj na cesti je razgrajal dalje in ker ga niso pustili nazaj v gostilno, je potegnul bajonet in ubil na oknu dve šipi. Nato sta šla gostilničar in neki ključar ven

in sta mu odvzela bajonet, da se je zamoglo tako konstatirati ime vojaka.

Z rešilnim vozom. Hlapec Franc Verbnik, v službi pri Tavčarju na Dunajski cesti št. 47, je dne 24. t. m. na Ranzingerjevem dvorišču ponosredil. Prišel je med dva vozova, ki sta ga tako stisnila, da ima desno roko in eno rebro zlomljeno. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v dež. bolnišnico.

Slovensko pevsko društvo „Lipa“ priredi Silvestrov večer v četrtek, dne 31. decembra 1903, v gostilniških prostorih gosp. Fr. Poljšaka na Martinovi cesti št. 32. Pri veselici sodeluje slav. tamburaški klub „Triglava“. Tamburaški zbor vodi g. Grgrurjevič, pevski zbor pa g. P. Balog. Vspored: petje, tamburanje. — »Nemški ne znajzo. Igra v enem dejanju. Spisal J. Alešovec. — Šaljiv prizor: »Pri pogrebu«. Spisal Vinko Lapinsky. Predstavlja g. Brůfach. — Tombola. Šaljiva pošta. Koriandoli korso. Ob 12. uri alegorija. Prosta zabava in ples. — Vstopnina 30 vin. za osebo, otroci prosti. — Za detek točno ob 8. uri zvečer. — K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Goljufca. Včeraj prišla je neka Stefanija Gobec k sprevedniku Tomažu Ehrlihu v Sp. Sisko št. 159 in mu rekla, da je babica v deželni bolnišnici in da jo je poslala njegova žena, ki je tudi v bolnici, k njemu po žensko obleko. Ehrlich je to verjel in je dal ženski obleko in nekaj denarja. Pozneje pa je le šel v bolnišnico svojo ženo vprašat, če je dobila obleko, in tu se je prepričal, da ga je Gobec osleparila za obleko.

K zgradbi železnice v Hrušici se je odpeljalo včeraj 60 delavcev, delo pa je zapustilo tam 90 delavcev.

Vojški izgred. V noči od 26. na 27. t. m. so povzročili vojaški-topničarji na Marjinem in Mestnem trgu velik izgred. Na Mestnem trgu jih je policija vstavila in s pomočjo dveh ognjčarjev aretovala, na kar je prišla vojaška patrulja in jih odpeljala v vojašnico.

Socijalna politika v občinskem svetu v Ljubljani. Piše se nam: Vendar enkrat so se omajali nedavno mestni očetje v Ljubljani in se spomnili draginje, ki je nastala pri petroleju vsled kartela, ki so ga sklenili petrolejski baroni. Gospod občinski svetnik Proseno se je pritoževal, da se je podražil petrolej in naj ljubljanski občinski svet posreduje pri vladi, da razbije kartel petrolejskih baronov. Lepa misel, vendar v kljub vsemu respektu, ki ga imamo pred vplivom ljubljanskega magistrata, zelo dvomimo, da bo glas njegov podrl pakat teh mogočnih gospodov. Ta glas g. Prosenca bo ostal glas vpijočega v puščavi in treba je, da gospoda obrne svojo pozornost od petroleja še na druge stvari, ki tudi globoko segajo v gospodarstvo meščanstva in kjer občinski svet s svojo socijalno politiko lahko kaj pozitivnega doseže. Gospoda Prosenca in njegove tovariše v mestni hiši opozarjamo, da naj nekoliko premišlja, kako bi bilo od pomoči obči draginji glede živil in glede stanovanj. Tu je prizadeto vse mestno prebivalstvo, osobito pa na stalne plače navezano nižje uradništvo in delavstvo. Stanovanja v Ljubljani so t-kom dvajsetih let v ceni za polovico poskočila in živila, ki so bila v Ljubljani pred dvajsetimi leti najcenejša izmed vseh provincijalnih mest na jugu, bodo kmalu tekmovala s cenami v Celovcu in Gradcu. Ali ni tu pomoči? O da, nekaj bi se gotovo lahko odpomoglo, če bi bila odločna velja in delo glede tega na magistratu — A s socijalno politiko se naši mestni očetje silno malo bavijo. Za stanovanja, osobito za delavce, bi mesto v svojem delokrogu lahko in tudi moralo nekaj storiti. Jetiko odganjajo s plakati, ki se nabijajo v javnih lokalih, a kdor se mora slabo hraniti in v malih stanovanjih z veliko rodbino stanovati, mu bodo vsa higijenična navodila presneto malo pomagala. Zdravo stanovanje in zadostna tečna hrana je prvi pogoj za ohranjenje zdravja. Ali se je občinski svet že kedaj resno pečal s zadevo delavskih stanovanj? Ne, ker ta gospoda, ki sedi v mestni posvetovalnici, ne okuša na lastnem telesu, kaj je beda, in sloji, ki zbirajo z delom svojih rok tudi nekaj in celo večji del narodovega premoženja, nimajo nobene pravice, da pošljejo v občinski svet nekaj reprezentantov svojega stanu.

Radi rdečega nosu. Gostilničarjev sin Vinko Dolinšek na Mesarski cesti št. 2 je zbadal včeraj popoldne v gostilni delavca Jakoba Ardigala, da ima rdeč nos. To je tega tako raztogotilo, da je zagrabil posodo za sol in jo vrgel v Dolinška, nakar sta se sprijela. Ardigal je podrl Dolinška na tla in si je ta pri tem spahnil desno nogo. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Iz Amerike domov. Včeraj zjutraj pripeljalo se je 195 oseb iz Amerike v Ljubljano dne 26. t. m. zjutraj pa 60.

V Ameriko se je odpeljalo o praznikih 13 oseb.

Podraženo meso. Tukajšnji mesarji zvišajo ceno mesu od 1. januarja: Prva kvaliteta bo veljala 1 K 40 v., druga 1 K 20 v., tretja 1 K 18 v.

Uslužbenci električne železnice prirede 1. februarja na starem strelišču plesni venček.

Božičnica gasilnega društva se je tudi letos izborno obneslo. Dobitkov je bilo 250. Zabava je trajala do ranega jutra.

Vestnik „Slovenske kršč. soc. zveze“.

Velik shod krščanskega delavstva tobačnih tovarn dunajskih se je vršil na Dunaju pretekli mesec. Na shodu je govoril Spalovsk y. Upanje je, da se zasnjuje močna krščansko-socijalna strokovna organizacija delavstva avstrijskih tobačnih tovarn. Pač zadnji čas bi že bil, da bi se opustili razni oziri, ki škodujejo le nam in našim načelom, koristijo pa nasprotnikom, ki nevede zapeljani igrajo vlogo židovskih hlapcev.

Ustanovni shod krščanske strokovne zveze črevljarjev za Avstrijo se je vršil na Dunaju. Črevljarji in usnjarski delavci slovenski, gante se in pristopite v krščansko strokovno zvezo! Hočete li res ostati pod komando Breskvarja in Kordeliča pod varstvom Kočevarja Linhart? Le srčno in brez strahu na delo za krščansko organizacijo!

Lepa zmaga. Dne 9. decembra vršila se je na Zgornjem Avstrijskem volitev v V. kurijo, in je krščanska stranka sijajno zmagala. Za krščanskega kandidata je glasovalo 22.112 volivcev, nemški liberalci so dobili 5308 glasov in socijalni demokratje samo 3509 glasov. Zmaga za krščansko stranko je tem sijajnejša, ker je okraj Steyr eminentno delavski okraj.

Socijalno-demokratsko gospodarstvo. V Kodanju je bilo obsojenih 15 socijalno-demokratskih voditeljev v zapor od 10 do 14 dni. Obsojeni so bili zato, ker so slabo in malomarno vodili knjige, niso mogli dokazati, da je njihovo konsumno društvo vsled nesreč prišlo v konkurz in so kljub temu, da je bilo društvo že septembra 1901 pasivno, najemali nova posojila.

Novo krščansko delavsko tajništvo zasnovala je na Zgornjem Stajarskem zveza nepolitičnih krščanskih društev. V tej zvezi je 41 delavskih društev. Mesto delavekega tajnika, ki ima svoj sedež v Ljubnem (Leoben), poverili so do sedanjemu uredniku delavske priloge »Grazer Volksblatt«, Kristjanu Fischerju. Fischer, skoravno še ni 24 let star, je eden izmed najdelavnejših krščansko-socijalnih delavskih agitatorjev in voditeljev. Ker je v društvih tam i mnogo Slovencev, pričel se je učiti tudi slovenščine. To krščansko delavsko tajništvo je sedaj prvo v Avstriji. Na Dunaju izvršuje delavsko tajništvo za Dunaj redskocija »Christlichsoziale Arbeiter Zeitung«, odnosno nje urednik Leopold Kunšak. Potrebno ni bilo delavsko tajništvo i za slovensko krščansko delavstvo, toda, žal, da naša krščanska delavska društva za samostojno vzdržanje delavskega tajništva niso še močna dovolj. Upanje pa je, da se tudi v Ljubljani kmalu zasnjuje krščansko delavsko tajništvo, ki je potrebno še zlasti zato, ker socijalna demokracija ni bila na Slovenskem še nikdar tako agilna, kakor je sedaj, medtem ko pogrešamo v naših vrstah sistematiško organiziranega dela na organizacijskem polju slovenskega krščanskega delavstva.

Čitajte! — Čitajte!

Vseslovenski dnevnik

z najmnogobrojnimi in najnovjšimi vestmi iz vseh slovenskih dežel in iz tujine je

„Slovenec“.

„Slovenec“ dobiva najhitrejša poročila in najzanesljivejše informacije.

„Slovenec“ ima zvezo z vsemi slovanskimi narodi ter je o njih gibanju najatančnejše poučen.

„Slovenec“ stoji na stališču krščanskega demokratizma ter s poljudnimi spisi, stoječ na stališču katoliške vere, dviga moralno silo našega naroda.

„Slovenec“ prinaša o vseh državah najboljše situacijska poročila ter ima dopisnike, ki so proučili razmere na licu mesta.

„Slovenec“ se odlikuje po najboljših poročilih iz državnega zbora, katera poročila piše slovenski državni poslanec, ki ima kot član »Slovanske zveze« priliko biti o vsem točno poučen.

„Slovenec“ bo prinašal velezanimive podlistke in je radi tega stopil v zvezo z najboljšimi slovenskimi pisatelji.

„Slovenec“ si je zagotovil v novem letu poročila o trgovini in obrtništvu iz peres prvih strokovnjakov in prvih slovenskih sociologov.

„Slovenec“ se z vsakim dnem izpopolnjuje ter bo z novim letom otvoril tudi pregled o gibanju na socialnem polju, kateremu bo posvedeval še več pozornosti nego doslej ter se bo posebno bavil tudi z narodnim gospodarstvom.

„Slovenec“ prinaša najnovejša in najzanesljivejša brzogajna in telefonska poročila, katera morejo drugi listi prinašati šele pozneje.

„Slovenec“ je odločen borilec za pravice slovenskega naroda in kot tak hoče združevati za narodni boj vse poštene Slovence pod trobojno zastavo ter ga v odločnem nastopu ne ovirajo nobene zveze z neprijatelji slovenskega naroda.

Dober dnevnik jevsakomur potreben, zato

čitajte, naročajte, širite „Slovenca“!

Dnevnik „Slovenec“ velja:

Po pošti prejeman: za celo leto naprej 26 K, za pol leta naprej 13 K, za četrt leta naprej 6 K 50 h, za mesec naprej 2 K 20 h. — V upravnishtvu prejeman: za celo leto naprej 20 K, za pol leta naprej 10 K, za četrt leta naprej 6 K, za mesec naprej 1 K 70 h. — Za pošiljanje na dom 20 h na mesec. — Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Tedensko sobotno izdajo „Slovenca“ se lahko naroča posebej in velja za celo leto 7 kron.

Na zahtevo se pošlje list na ogled.

„Slovenec“ se prodaja odslej v naslednjih ljubljanskih tobakarnah:

- Bizjak Ivan,** Bohoričeve ulice 10.
- Blaznik Lovro,** Stari trg 12.
- Blaž N.,** Dunajska cesta 12.
- Brus Maks,** Pred škofijo 12
- Češnovar Lovro,** Kolodv. ulice 33.
- Dolenc Helena,** Južni kolodvor.
- Fuchs H.,** Marija Terezije cesta 14.
- Kališ Alojzij,** Jurčičev trg 2.
- Kanc Albin,** sv. Petra cesta 14.
- Kristan Ivan,** Resljeva cesta 24.
- Kuštrin Agneza,** na Bregu 6.
- Mrslikar Avg.,** Sodnijske ulice 4.
- Omeje Terezija,** Karlovska cesta 32
- Podboj Ivan,** Sv. Petra cesta 101.
- Saje Ant.,** Dunajska cesta 19.
- Sever Mar.,** Gosposke ulice 11.
- Sušnik Josipina,** Rimska cesta 24.
- Swatek Jos.,** Mestni trg 25.
- Tenente Rudolf,** Gradaška ulica 10
- Tonich Ivana,** Florijanske ulice 1.
- Vesel Andrej,** Prešernove ulice 20.
- Vrhovec Ivan,** Sv. Petra cesta 52.

Bohinjska Bistrica: Mio Grobotek, trgovec.

Celovec: Josip Sova, prodaja časnikov.

Gorica: Jos. Schwarr, Šol. ulice 2.

Hrušica pri Jesenicah: Katarina Krivec.

Logatec: Maks Japelj, trgovec.

Jesenice: Alojzija Ahčičin.

Škofjaloka: Janez Potočnik.

Št. Peter: Fran Novak.

Trst: Antonija vd. Kramar, Rojan št. 8

Mihael Lavrenčič, Piazza Caserma 1.

»Pri sv. Antonu Padovanskem«.

Književnost in umetnost.

* Repertoar slovenskega gledališča. Jutri, dne 29. t. m., se poje Smetanova opera »Prodana nevesta«. Ulogo Janka poje g. Orželski, Marinke gospa Skalova, Kecal g. Pestkovski, Esmeralde gđe. Kalivoda, Vaška g. Lang. Prih. predstavi bosta dne 1. jan.: pop. »Rokovnjači«, zvečer opera.

* Odlikovan slovenski umetnik. Cesar je našemu rojaku akademičnemu slikarju Antonu Ažbetu v Monakovem podelil viteški križ Franc Jožefovega reda.

* Jaroslav Kocijan v Ljubljani. Koncert svetovnoslavnega umetnika na gosli, gosp. Jaroslava Kocijana, bode dne 6. januarja 1904 ob 5. uri popoldne v »Narodnem Domu«. Izpred Božiča se je moral ta koncert preložiti na imenovani dan ne po krivdi »Glasbene Matic«, ki prireja koncert. O programu in umetniku kaj več prihodnjč. Sedeži in vstopnice se dobivajo v trgovini g. Lozarja na Mestnem trgu.

Preteča vojna med Rusi in Japonci.

Kraljestvo vzhajajočega solnca, kakor imenujejo Japonci, bo z novim letom oborožena in pripravljena na vojno. Njemu nasproti stoji Rusija, ki še ni, kot se govori, zadostno oborožena. Japan hoče zopet dvigniti orožje za neodvisnost Koreje, da jo brani, kakor nekdanj pred Kitajci, zdaj pred Rusi. Japonci imajo že iz davne prošlosti posebne prednosti in popolno trgovinsko slobodo na Koreji, zato je jasno, zakaj hočejo v ogenj zoper Ruse, ki hočejo zaokrožiti svojo vzhodno azijsko posest.

Prodiranje Rusov napram Tihemu oceanu je proti koncu devetnajstega stoletja čudovito hitro napredovalo. Do leta 1850 je še segal ruski vpliv k večjemu do Nerčinska, kjer je bilo važno tržišče, l. 1858 pa je prišlo Rusom v roke ozemlje Amur, in prvi pristan na Pacifiku, Nikolajevsk. Dve leti kasneje so razširili tam svoje ozko obrežje s tem, da so priklopili ves južni Amur in Vladivostok je postal glavna ruska luka v vzh. Aziji. Na japonskem otoku Sahalinu so začeli Rusi naseljevati svoje zločince, to pa je bilo Japonski neprijetno in je 1875 odstopila otok Rusiji, za kar se dandanes bridko kesajo. Leta 1894 so dobili Rusi Mandžurijo, to je bilo po kitajski vojni z Japonci; potem so nastale znane zmešnjave na Kitajskem, in ob tej priliki je Rusija mnogo pridobila. V Mandžuriji se je popolnoma udomačila in ne miali na to, da bi jo še kdaj zapustila. Utrjeno luko Port Arthur so spremenili v moderno utrdbo in 50 kilometrov na daleč so postavili baterije. — Glavna moč ruskih čet je v Vladivostoku, kjer je tabor generalnega guvernerja Aleksejeva. Tam stoji pet infanterijskih brigad in dva inf. polka, kavalerijska brigada in inf. polk, trije polki kozakov, artilerija ter tehnične čete. Močna posadka leži v luki Novokievskoje, ki leži na meji Koreje; ob železniških progah Vladivostok-Charbin, Charbin-Mukden, Niučvang-Port Arthur stoji infanterijski in kozaški polki. Vrhovno poveljstvo teh čet ima general Aleksejev, prideljeni so mu generalni lejtnanti Lenjevič, Subotič in Stoessel.

Ni pa tako dobro pripravljeno rusko ladjevje. Zdaj leži v luki Port-Arthura 40 vojnih ladij, te pa so različne vrste, in mnogo je prav starih. Nove ladje pa še niso gotove, in načrt o pomnožitvi ladjevja še ni izgotovljen. Vendar pa ima Rusija sedem velikih bojnih ladij. Japonci le šest; te so ogromne veličine in izvrstno opremljene. Potem imajo dve manjši ladiji, 10 obrežnih križaric in 10 malih križaric. Japonska armada po angleškem računu obstoja iz 1267 višjih častnikov, 10.374 častnikov, 575.451 vojakov; vseh skupaj s kadeti, tehničnimi uradniki itd. je 640.701 mož. Ako jih Japonska od teh le polovico pošlje v vojno, bi presegalo število japonske armade rusko armado v vzh. Aziji, ki šteje baje okrog 200.000 mož, že za 100.000 mož. Vseled teh ugodnih razmer je razvidno, zakaj Japonci s tako nestrpnostjo čakajo vojne. Iz japonskega vira je prišlo celo poročilo, da imajo Rusi v vzh. Aziji le 75.000 mož, a to gotovo ni res. Meseca julija letos je bilo v vseh ruskih vojnih četah v vzh. Sibiriji in Mandžuriji okrog 110.000 mož, od tedaj pa je bilo iz Rusije odposlanih mnogo novih vojaških čet, ne da bi bilo javnosti znano, koliko. Najbrže bi cenili preizkuso rusko vojno moč, ako bi trdili, da je v Mandžuriji 150.000 mož, od teh pa jih je nekako 90.000—100.000 pripravljenih za vojno na suhem. Ako Japonci pravijo, da imajo nad 600.000 vojakov, je to že skoro precejšnja baharija, in jih smemo vsaj sto tisoč odsteti, da pridemo do približno verjetnega števila. V tem pa so obsežene tudi vse deželnoobrambne in črnovojne rezervne čete, ki pa pri vojni na Koreji ali v Mand-

žuriji ne pridejo v poštev. V sedanji vojni bi mogli Japonci le 180.000 mož poslati v ogenj.

Sicer pa se Japonci, ako opoštevamo vse razmere, precej na slabšem od Rusev. Japonci morajo prvi naskočiti, Rusi se bodo branili. Vojna bi se vršila ali na Koreji, ali bi Japonci po zmagoviti pomorski bitki začeli z obleganjem Port Arthurja. Vrhutega pa se še Korejanci sovražni Japoncem in bi se rajši podvrgli ruskemu gosudarju kakor pa japonskemu „solnčnemu sinu“. Vsekakor pa je izid vojne zelo negotov, ker odločujoče kečno vodstvo, omika in odpora sila v četah več kakor njih število. Japonci so pokazali v zadnji vojni s Kitajci mnogo odvažnosti, a kolikor moremo sediti zdaj, stoji kocke vojne sreče za Rusijo ugodnejše.

Angleški listi pišejo jako bojevito in poročajo, da je vojna mej Japanom in Rusijo neizogibna. Japan je prisiljen poseči za orožje, ako bodo njegove zahteve zavrnjene. Zatrjuje se od vseh strani, da ni še nikakih znamenj, da bi se stvari obračale na boljše. Anglija in Francija sta baje Rusijo opomnili, naj Japonci popusti, a da bi sklenili medsebojno nevtralnost, ni resnično. Zdržene države ameriške ne bodo posegle v boj, ker se oborožujejo zoper Kolumbijo.

24. decembra je javila brzovajka iz Londona, da v teku 24 do 48 ur pride do odločitve v japonsko-ruski krizi, kar pa ni bilo res.

26. decembra je javil brzovaj iz Tokia: Vlada je japonskemu poslaniku v Petrogradu, Kuriau, izročila odgovor na ruske predloge. Odgovor je jako priateljski in se bodo vršila daljnja pogajanja. Japonska nota je določila Rusiji rok 14 dni za odgovor. 7. januarij bo baje odločilen dan za vojno ali za — mir.

»Agence Havas« poroča iz Tokia: Semkaj so dospelo neugodne vesti iz korejskih luk, kjer da vlada popolna anarhija. V vojni laki se pripravljajo vse potrebno, da se odpošljejo vojaške čete v Fusau, Masamfo in Kemulpo, da tamkaj napravijo red. Te odredbe da so se napravile v soglasju z rusko vlado.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Nov letalni stroj sta iznašla Amerikanca Wilbor in Orville Wigt iz Ohio. Ta letalni stroj leti 8 milj v eni uri ter se spusti na tla na poljubnem prostoru. — V strahu, da biga žena ne zmernjala, je umoril v Aragoniji pri Carenas kmet Hilarij Cambid kmeta Jos. Saneheza, ki mu je od denarja za prodanega vola pri igri odvzel stoinštirideset peset. — Alkoholikova smrt. Absolv. pravnik Deyma, strasten alkoholik, je prišel o božičnih praznikih v Lvov tako pijan na svoje stanovanje, da ni opazil, da mu je goreča sveča padla na posteljo. Drugo jutro so našli na postelji mrtvo ožgano dijakovo truplo. — Umor v Belemgradu. Več lopovov je v Belemgradu v stanovanju napadlo nekega starega državnega svetnika in njegovo gospo, katero so nevarno ranili. Dva roparja sta aretirana, tretji je ušel. — 3000 besed v eni minuti bo mogoče brzovajljati z najnovejšo iznajdbo nekega Delanyja. — Izgredi štrajkovcev v Parizu. Kakih 50 oseb, baje štrajkujočih uslužbencev stroke z jestvinami, je v Parizu v noči 25. t. m. ropalo v prostorih proizvajalne zadruge. Radi pobijanja oken in oviranja svobode dela dogodilo se je več aretacij. — Loterijo bodo kot državni monopol vpeljali tudi na otoku Kuba. Dohodek bodo porabili za armado. — Mater umoril. Pri nekem ženitovanju v Nagy Toraku na Ogrskem sta se sprla kmet Zipus in njegov sin Pavel. Sin je napadel očeta, kateremu je prišla na pomoč mati. Sin je zgrabil sekuro in materi preklal glavo. — Stavkajo tudi pekovski pomočniki v Marziju v znak solidarnosti s stavkujočimi pekovskimi pomočniki v Parizu.

Telefonska in brzovajna poročila.

Dunaj, 28. oktobra. Danes zjutraj je umrl vzgojatelj pokojnega prestolonaslednika Rudolfa fml. Latour.

Dunaj, 28. decembra. Vlada namerava drž. zboru predložiti nov kazenski zakon.

Budimpešta, 28. decembra. Radi razmer v ogrskem parlamentu so poklicani pod orožje nadomestni rezervisti.

Ta vest je prizadeta jako razburila. Rezervisti so hoteli včeraj prirediti shod, ki se pa ni vršil, ker je bil prepozno naznanjen policiji. Posebno hudo je v Budimpešti zadetih vsled te naredbe do 200 vseučiliščnikov, ki so rezervisti in izgube vsled tega pol leta vseučiliških studij.

Praga, 28. dec. Kongres mladočeške stranke bo 3. jan. v Kutni gori.

Praga, 28. dec. V Planeh je imel bivši drž. poslanec Janda shod, na katerem je bila sprejeta zahteva po splošni volilni pravici ter je bilo naročeno poslancem, naj se s sedanjo vlado prav nič ne pogajajo, ampak naj napram njej bodo v najstrožji opoziciji. Pod temi pogoji je bila mladočeškimi poslancem izrečena zaupnica.

Rim, 28. decembra. Trgovska pogajanja mej Italijo in Avstrijo so zopet v boljšem teku in je upati, da se dovrše do konca leta.

Rim, 28. dec. Pogreb Zanardellijev se bo vršil na držav. stroške. Tako je sklenil ministrski svet.

Kodanj, 28. dec. Kralj Kristian se je prehladil in mora ostati v postelji. Radi tega je odložil svoje potovanje.

Aussee, 28. decembra. Večja turistiška družba je o praznikih šla na 3000 metrov visoko gorovje, a se do slej še ni vrnila.

Carigrad, 28. dec. Rusija in Avstrija sta pri turški vladi vnovič zahtevali, naj skoro dobi kakega italijanskega generala za poveljnika orožništva v Macedoniji ter sta zagrozili, da to sami storite, ako Turčija v najkrajšem času tega ne stori.

London, 28. dec. „Daily Mail“ poroča iz Pekinga, da je kitajska vlada prepričana o neizogibnosti vojne mej Japonsko in Rusijo, in da je mnenja, da je skoro tudi izključena nepristranost Kitajske. Japonska je pozvala 600 inženirjev in telegrafistov na Korejo.

London, 28. decembra. Poročila iz vzhodne Azije so jako kritična. Listi pišejo, da se je konflikt poostril, ter so mnenja, da Rusija še ni pripravljena na boj ter da bi potrebovala še tri mesece časa, da se za boj popolnoma pripravi.

Darovi.

Za pogorelce v Srednji vasi: Č. g. župnik Matja Prijatelj 10 K, č. gosp. župnik Jurij Dernovšek z župljani 50 K, župnja sv. Lenart 34 K, pušica župnije trga Tržič 125 K, č. gosp. župnik I. Mikš 12 K, zbirka župnije Besnica 30 K, č. g. župnik Jernej Primožič z župljani 33 K, č. g. župnik v p. Balt. Bartol 4 K, č. g. župnik Koželj z župljani, Podbrezje, 40 K, darovanje župnije Zasip 30 K, dar župljanov v Dobrepoljah 55 K, č. g. župnik I. Sakser z župljani 20 K, zbirka župnije Dovej 70 K, č. samostan na Brezjah, darovanje v cerkvi in zbirka po vasi na Brezjah 113 K 50 v., č. g. župnik Valentin Aljančič 20 K, župnja Rateče 42 K, č. g. kaplan Jakob Razboršek 5 K, g. trgovca Rohrman staremu škafarju 50 K, castiti g. župnik Fr. Bleiweis, zbirka in zase 44 K, č. g. župnik Jakob Mrak z župljani v Naklem 85 K, župnja Bohinjska Bela 110 K, č. g. župnik T. Zabukovec z župljani v Dragi 26 K, župnja Loški potok 50 K, župnja Zgor. Tuhini 21 K, župnja Jesenice 260 K, župnja St. Vid nad Ljubljano 74 K, župnja Ajdovec 8 K 21 v., sl. administracija »Slovenca« 55 K 26 vin., župnja Nevlje 12 K, župnja sv. Križ pri Svibnem 18 K, župnja Stanga 10 K 20 v., čast. gosp. duh. učitelj Mih. Saje dobre škornje, zbirka g. učiteljice Apol. Fatur v Mošnjah zopet 29 K, slavna posojilnica v Radovljici 200 kron, župnja sv. Gregor 30 K, župnja Trata v Polj. dolini 82 K, župnja Leskovec pri Krškem 16 K 50 v., župnja Koroška Bela 50 K, slavna kranjska obrtna družba na Jesenicah 100 K, župnja Ježica 30 K, č. g. dr. Josip Gruden 20 K, g. Stef. Duznik iz Hrenovice 10 K, gospa Mar. Kilar v Ljubljani zavitek obleke, gospa Alojzija Demosher, c. kr. poštarica v železnikih, zavitek blaga za obleko, gospod F. Lavrič na Viču vrečo obleke, g. učitelj Vrbič iz Sodražice isto, župnja Gorje 162 K, župnja Kropa 30 K, župni urad v Ribnem 44 K, župnja Knežak 53 K, pred. g. dekan

Fr. Gornik 10 K, mestna župnja Trnovo v Ljubljani 28 K 70 v., župnja Kranjska Gora 48 K, č. g. župnik Anton Lovšin z župljani 40 K, slav. administracija »Slovenca« 123 K, gosp. Mici Hunekova, nadučiteljica, zavitek obleke, č. g. kaplan Dimnik vrečo obleke, g. Mina Trpinc iz Zagorice isto, g. Meta Rozman, Gorica Mošnje ravnotako, g. Jakob Brinšek, Otok Mošnje, vrečo obleke, č. gosp. kurat Zupan, St. Peter, obleke in zbirko 24 K, cerkv. darovanje na Bohinj. Bistrici 227 K.

Bog povrnil

Za pomožni odbor:
Iv. Berlic,
župoik.

Listnica uredništva:

G. dopisniku iz Slovenskih gor: Dobili smo Vaše cenjeno pismo šele na sveti večer, ko je božična številka »Slovenca« že izšla. Hvala! — Kostanjevica: Došlo šele v četrtek popoldne, torej prepozno za božično številko. Blagovolite se večkrat oglasiti!

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Veterev.	Nebo	Padavina v mm
24	v. več.	736.4	2.2	sl. svzh.	obl.	
25	7. jutrnj. 9. več.	735.4 734.1	0.6 0.9	sl. svzh. brezvetr.	sneg	3.3
	9. zveč.	733.8	0.6	sl. svzh.	obl.	
26	7. jutrnj. 9. več.	734.4 734.8	-0.4 0.5	sl. jzrah	»	13.6
27	7. jutrnj. 9. več.	735.2 735.7	-0.4 0.4	brezvetr.	sneg	4.9
Srednja temperatura četrtka 2.8°, norm. — 2.4°						
Srednja temperatura petka 0.7°, normale — 2.5°						
Srednja temperatura sobote — 0.1°, normale — 2.5°						

ALOJZIJ LUZNIK
na Vrhniku pri Ljubljani preskrbuje dobre harmonije
domačega in ameriškega sestava, glasovirje in pianine. 264 50
Dajš se tudi na obroke!
Za mhtevanje se pošiljajo ceniki brezplačno.

Suhe gobe, orehe, predivo, želod, vake vrste fižol, žito, sadje, suho in sveže, sploh vse deželne pridelke, 1484 13
kupi Anton Kolenc v Celju.

Dr. Otmar Krajec
ordinira zopet
Gosposke ulice št. 9 od 2—4. pop.

Za stare-znane gostilno v Ljubljani na Rimski cesti št. 4, ki je bila vedno na dobrem glasu in jako priljubljena

se išče za 8. Jan. 1904
gostilničar na obračun.

Natančneje pogoje in pojasnila podaja Alojzij Zajec v Spodnji Šiški št. 152. 1714 2-1

Kupčijsko oznanilo.

Podpisani mesarji naznanjajo sl. občinstvu, da so primorani vsled draginje goveje živine, ki je nastala v deželi radi prevelikega eksporta,

deloma cene mesa povzdigniti.

Cenjeni odjemalci bodite preverjeni, da to pereče vprašanje gledé nakupovanja živine ni samo pri nas, temveč splošno v vseh kronovinah.

Počenshi s prvim januarijem 1904 bodo cene sledeče:

Govedina	I. vrste, kilogram	K 1.40
„	II. „	„ 1.20
„	III. „	„ 1.08

V Ljubljani, dné 27. decembra 1903.

Josip Kozak,
načelnik.

1715 3-1

Anžič Ivan	Kralj Martin	Prusnik Anton
Anžič Josip	Kunej Alojzij	Putrih Anton
Černe Marija	Lovše Franc	Sever Franc
Jagra dedič	Marčan Andrej	Strehar Josip
Kočar Ivan	Počivalnik Ivan	Toni Josip
Košena Ivan	Porenta Franc	Urbas Julija
Kozak Milan	Prime Marijana	Zupan Anton.

Najsigurnejša prilika za štedenje

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldan

hranilne vloge

1618 4

ter jih obrestuje po

4 1/2 %

to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Rentni davek plača hranilnica sama.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri zrebzanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka — Promese za vsako zrebzanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba „MERCUR“
I. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strabalgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnio. 134 273

Katol. Obzornik

Ravnokar je izšel:

I. zvezek VIII. letnika!

„Katoliški Obzornik“ je krščanska revija za verska, filozofska, socijalna in literarna vprašanja. Izhaja štirikrat na leto. — Cena 5 K. — Urejuje dr. Alojz Ušeničnik, profesor bogoslovja. Naročnino sprejema upravništvo „Katoliškega Obzornika“ v Ljubljani.

Izobraženi Slovenci, naročite to revijo, da se bolj in bolj zbudi med nami krščanska zavest in navdušenje za krščanske ideale!

V zalogi sta še VI. in VII. letnik, prejšnji so že pošli.

Slovenski učitelj.

Glasilo krščansko mislečih učiteljev in vzgojiteljev.

V. letnik.

Izhaja 15. vsakega meseca na poldrugi poli.

Urejuje in izdaja Fr. Jaklič, učitelj.

Naročnino prejema upravništvo v Ljubljani in znaša celoletno le 4 K.

Kje?

V prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2, dobi vsakdo po najnižji ceni!

Molitvenike:

Presveto Srce Jezusovo. — Usnje K 1'80, zlata obreza K 2'40.

Spomin na Jezusa, usnje 70 h, zlata obreza 96 h.

Rafael, za odraslo mladino; platno K 1'50, usnje 1'60, zlata obreza K 2'—.

Jezus dobri pastir, usnje 72 h, zlata obreza K 1'—.

Odpustki (Sajovic), usnje K 1'80, zlata obreza K 2'20.

Sveti križev pot (Leon. a P. Mauricio) 80 h.

Srce ali spoznanje in zboljšanje človeškega srca, Usnje K 1'80, zlata obreza 2'40.

Filoteja, Usnje K 1'80, zl. obr. K 2'40.

Jezus na križu, moja ljubezen. Večja in manjša ter finejša oblika, od K 1'20 do K 2'20.

Zvonček nebeški. Usnje K 1'10, zlata obreza K 1'60.

Marija naša pomočnica. Usnje K 1'70, zlata obreza 2'20.

Sveta nebesa s precej debelimi črkami. Usnje K 1'40, zlata obreza K 2'—.

dalje:

Večno čiščenje, v usnji K 2'40, z zlato obrezo K 3'20.

Kruh nebeški, v usnji K 1'80, z zlato obrezo K 2'40.

Pot v nebesa, za ude III. reda, v usnji K 1'80, z zlato obrezo K 2'40.

Dušni vodnik, z velikimi črkami, usnje K 2'—, z zlato obrezo K 2'60.

Večna molitev, v polusnji K 2'—, usnje K 2'40, z zlato obrezo K 3'—.

in mnogo drugih v poljubni obliki in vezavi.

Devocionalije:

Barvani in beli kipi v poljubni velikosti: Srce Jezusovo, Srce Marijino, Brezn. Spočetje, Sv. Anton, Sv. Francišek Asiški in razni drugi do 1 m višine.

Enotno prirejene svetinje za moške in ženske Marijine družbe s trakovi, lepo in solidno delo.

Rožni vencji v največji izbiri, od najfinejše do najcenejše vrste; leseni, koščeni, biserni, kokus in drugi; križci v poljubni izdelavi!

Jezušček praški, v razni velikosti, iz kovine in terra cotta, v lični izdelavi.

Tukaj so tudi vedno v zalogi najraznovrstnejše podobice s slovenskimi podpisi in molitvicami, 100 kom. od K —'70 do K 6.

Podobice Pija X. 100 kom. K 3'—.

Enako se dobé v največji izbiri podobe za okvir, oljate barve, raznovrstne velikosti in cene.

V zalogi so tudi:

Križi s stojalom in brez stojala, leseni in kovinski, razne velikosti in cene.

Srebrne svetinje, raznovrstne po K —'90, 1'30, 1'70, 2'90 in višje.

Navadne svetinje iz aluminija: Srca Jezusovega in Marijinega, Naše ljube Gospe, čistega Spočetja itd. 144 kom. K 1'44 in višje.

Vsprejemne podobice za razne bratovščine itd.

Druge knjige in pisalne potreščine:

Papir, pisalni, pisemski vsakovrstne kakovosti in poljubnega formata, od najfinejšega do navadnega.

Albumi; razne knjige kot oznanilna knjiga, knjiga za oklice, in mnoge druge; raznovrstne tinte, tuši in drugo rizbeno orodje.

Zavitki za pisma in vizitke, šolski zvezek in druge šolske potreščine, kot ravnila, merila, krede, barve, razna peresa itd.

Navadni in fini peresniki, svinčniki, gumi arabicum, preparacije, šestila od navadne do najfinejše izdelave itd.

Okviri za risbe, podobice in fotografije, razni drugi okraski in nastavki iz kovine, lesa itd., sploh vsi v to stroko spadajoči predmeti.

V zalogi so tudi:

Stoletna pratika dvajsetega stoletja. (Dr. Gregorij Pečjak.) Mehko vezana K 1'30, pol platno K 1'80, pol usnje K 2'—.

Slovenska kuharica. (Magdal. Bleiweis.) Mehko vezana K 3'—, platno K 3'60.

Roza Jelodvorska. (Spisi Kristof Šmida.) Mehko vezana 60 h, pol platno 80 h.

Lurški čudeži. (Francoski spisal Henrik Lasér. Poslovenil Francišek Marešič. — Vezano v pol platno K 2'—.

Odgovori na ugovore proti sveti veri; iz francoskega prev. A. M. Broš. 60 h, kart. 80 h.

Kratek poduk o sv. zakonu. (Janez Zabukovec.) Stane 70 h.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporočā:

Kos, dr. Franc, Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. I. knjiga (l. 501—800). Izdala „Leonova družba“. K 8'—.

Manzoni, Zaročenca. Milanska povest iz sedemnajstega stoletja. K 2'—.

Sienkiewicz-Podravski, Quo vadis? Roman iz Neronove dobe K 3'—, vezano K 4'80.

Sienkiewicz-Podravski, Križarji. Zgodov. roman v štirih delih, 2 zvezka K 5'20.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Dva zvezka vezana K 29'—.

Najnovjše (1904):

Andrees Neuer allgemeiner und österreichisch-ungarischer Handatlas in 126 Haupt- u. 131 Nebenkarten nebst vollständigem alphabetischem Namenverzeichnis (Scobel) vezano K 45'—.

Kdor pozna novejšje izdaje Andree-jevega atlanta, se pač ne more načuditi krasnim, razločno tiskanim zemljevidom, njih skrajni preciznosti in vestni sigurnosti. Popolno alfabetično kazalo vseh v zeljevidih nahajajočih se imen pokaže iskalcu prvi hip določeni predmet. Nova izdaja nam toliko bolj ustreza, ker avstrijsko monarhijo in nje pokrajine prav nadrobno precizira in upošteva vsa najnovejša geografska dejstva.

De Waal, Mgr. Dr. Anton, Papst Pius X. Ein Lebensbild des heiligen Vaters. Mit einem Rückblick auf die letzten Tage Leo XIII. (Titelbild Pius X. und 137 Abbildungen im Text.) vezano K 4 80.

Fäh, dr. Anton, Geschichte der bildenden Künste. Zweite Auflage. Mit einem Titelbilde, 36 Tafeln und 940 Abbildungen im Texte. XX + 785 strani vezano K 30'—.

Herders Konversations-Lexikon. Dritte Auflage Reich illustriert durch Textabbildungen, Tafeln und Karten. II. zvezek sega do besede Eldorado, vezan K 15. —. — Edini večji leksik, pisan s katoliškega stališča, bo obsegal osem vezanih zvezkov po K 15'—.

Kirsch-Luksch, Geschichte d. katholischen Kirche. Herausgegeben von der „Oesterreichischen Leo-Gesellschaft“ in Wien. Mit circa 50 Tafelbildern und über 800 Abbildungen im Text. Izšlo bo 20—25 sešitkov z nekako tritedenskim presledkom. Sešitek obsega dve do tri pole in 2 prilogi ter stane à K 1'20. — H koncu dela se izdajo izvirne platnice.

Izbrana in jako bogata zaloga knjig vsake vrste slovnstva, posebu pa liturgičnih, kakor so: Missale Romanum, Missae pro def., Breviarium Romanum, Horae Diurnae, Rituale etc.

Bogoslovna književnost: Pridige, legende, knjige za premišljevanje in spodbudno življenje. — Molitvenikov največja izbira. Spisi za mladino. — Cerkvene skladbe.

Tu se izvršujejo najtočneje vsa naročila na časopise, avstrijske in inozemske.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Kam?

V knjigarno J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Ondi je bogata zaloga v to stroko spadajočih predmetov.

Spisi Kristofa Šmida se vedno nadaljujejo; namenjeni so naši mladini ter tudi bliji priporočani od več strani. Primerni so kot darila ob vsaki priliki, zato jih tudi na zahtevanje vežemo v primerno obliko.

Spisi Kristofa Šmida!

Povesti za mladino.

Zelo primerno novoletno darilo!

- I. zvezek: Ljudevit Hrustar. — Golobček. Poslovenil P. H. Sattner. (Drugi natis.) Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- II. „ Jozafat, kraljevi sin Indije. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h. (Drugi natis)
- III. „ Pridni Janezek in hudobni Mihec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 80 h, trdo 1 K.
- IV. „ Kanarček, Kresnica, Kapelica v gojzdu. Posl. P. H. Sattner. Mehko vezan 40, trdo 60 h.
- V. „ Slavček. — Nema deklica. Poslov. P. Flor. Hrovat. Mehko vezano 40 h, trdo 90 h.
- VI. „ Ferdinand. Poslov. P. Flor. Hrovat. Mehko vez. 60, trdo 80 h.
- VII. „ Jagnje. — Starček z gore. P. Flor. Hrovat. Mehko vez. 70, trdo 90 h.
- VIII. „ Pirhi. — Ivan, turški soženj. — Krščanska obitelj (družina.) Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- IX. „ Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h.

- X. zvezek: Ludovik, mladi izseljenec. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 h.
- XI. „ Najboljša dedščina. — Leseni križ. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 40, trdo 60 h.
- XII. „ Roza Jelodvorska. Izdala Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani. Mehko vezan 60, trdo K 2'—.
- XIII. „ Sveti večer. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 60, trdo 80 h.

Molitveniki za mladino.

Duhovno veselje, različna vezava in cena od 90 h do K 4'—
Jezus, dobri pastir, rud. obr. 70 h, zl. obr. K 1'—.
Marija, varhinja nedolžnosti, različna vezava in cena od 60 h do K 2'—.
Molitvenik za dečke. V platno vez. 60 h.
Molitvenik za deklice. V platno vezan 60 h.
Nebeške iskrice, različna vezava in cena od 70 h do K 1'40.
Nebesa naš dom, razl. vez. in cena od 90 h do 5 K.
Otroška pobožnost, različna vezava in cena od 38 h do K 1'20.
Pobožni otrok, razl. vez. in cena od 40 h do K 1'30.
Pobožni učenec, 50 h.
Pustite te male k meni, različna vezava in cena od 60 h do K 1'60.
Rajski glasovi, razl. vez. in cena od 90 h do K 3'—.
Skrbi za dušo, razl. vez. in cena od 90 h do K 4'—.
Sveta ura (debeli tisk) različna vezava in cena od 90 h do K 3'—.
Sv. Anđelj varuh (mala oblika od 64 h do K 1'60.
Sveto opravilo, Čede. Vezava v platno, 70 h.
Vrtec nebeški, razl. vez. in cena od 80 h do K 1'60.
In še več drugih lepih molitvenikov za mladino.

Zabavne knjige:

Božični darovi. Cerkvica na skali. Cvetlina Borogradska. Car in tesar. Čas je zlato. Doma in na tujem. Erazem Predjamski. Evstahija. Evstahij. Grizelda. Genoveša, sveta grobnja. Hildegarda zveličana. Hirlanda. Izanami, mala Japonka. Izdajalca domovine. Jama nad Dobrušo. Kljukec lažnjivi. Kustoca in Vis. Knez črni Jurij. Kako je izgubil gozd. Mali vseznalec. Mirko Poštenjakovič. Močni baron Ravbar. Na valovih južnega morja. Najdenček. Nasilnikova hči. Nežgoda na Palavanu. Pod turškim jarmom. Prst božji. Pripovedka o vetru. Peter Rokodelič. Rešitev o pravem času. Ribičev sin. Robinson. Repoštev. Sreča v nesreči. Sveta Notburga. S prestola na morišče. Sita, mala Hindostanka. Šaljivi Jaka. Vrtomirov prstan. V dela rešitev. Zbirka narodnih pripovedek. Zlata vas. Zlate jagode.

Dalje so tu v zalogi:

Molitvene brosure. Šolske knjige in tiskovine. Podobe za prvo sv. obhajilo. Tiskovine za župne in občinske urade.

Razne druge tiskovine.

Tiskarna

se priporočā za izvrševanje vseh tiskarskih del; na novo urejena, moderno opremljena

knjigoveznica pa v vezanje vsakoršnih knjig in drugih knjigoveških del.

Dom in Svet

mesečnik s podobami za leporelo in znanstvo.

Založnik in lastnik „Marijanišček“ v Ljubljani; urejajeta pa dr. Mih. Opeka in dr. E. Lampe.

Naročnina za celo leto znaša 9 K, za dijake 6 K 80 h.

V nobeni slovenski rodbini ne bi smelo manjkati tega leposlovnega lista!

List za mladino!

Vrtec

s prilogo

„Angelček“.

Izhaja dne 1. vsakega meseca z lepimi slikami in podučno-zabavnim berilom.

Dobé se še prejšnji letniki po znižani ceni. Mladinoljubi, sezajete po tem edino priporočila vrednem mladinskem listu in ga širite med nadobudno mladino. Naroča se pri uredništvu, Sv. Petra cesta št. 78 v Ljubljani.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.